

PREPARA'T

TEMA 03-01

MARC CONSTITUCIONAL: ELS PRINCIPIS, ELS DRETS I DEURES FONAMENTALS DE LES PERSONES I LES SEVES GARANTIES

- 1. INTRODUCCIÓ**
 - 1.1. ELABORACIÓ DE L'ACTUAL CONSTITUCIÓ**
 - 1.2. DOBLE SENTIT DE LA CONSTITUCIÓ**
 - 1.3. CARACTERÍSTIQUES DE LA CONSTITUCIÓ**
- 2. ESTRUCTURA I CONTINGUT DE LA CONSTITUCIÓ**
 - 2.1. ESTRUCTURA**
 - 2.2. CONTINGUT**
- 3. PRINCIPIS GENERALS - EL TÍTOL PRELIMINAR**
 - 3.1. PRINCIPIS GENERALS D'ESTRUCTURACIÓ DE L'ESTAT**
 - 3.2. ELS VALORS SUPERIORS DE LA CONSTITUCIÓ**
 - 3.3. ALTRES PRINCIPIS GENERALS CONTINGUTS AL TÍTOL PRELIMINAR**
- 4. TÍTOL I: DELS DRETS I DELS DEURES FONAMENTALS**
 - 4.1. CAPÍTOL I: DELS ESPANYOLS I DELS ESTRANGERS**
 - 4.2. CAPÍTOL II: DRETS I LLIBERTATS**
 - 4.3. CAPÍTOL III: DELS PRINCIPIS RECTORS DE LA POLÍTICA SOCIAL I ECONÒMICA**
 - 4.4. CAPÍTOL IV: DE LES GARANTIES DE LES LLIBERTATS I DRETS FONAMENTALS**
 - 4.5. CAPÍTOL V: DE LA SUSPENSIÓ DELS DRETS I DE LES LLIBERTATS**
- 5. BIBLIOGRAFIA**

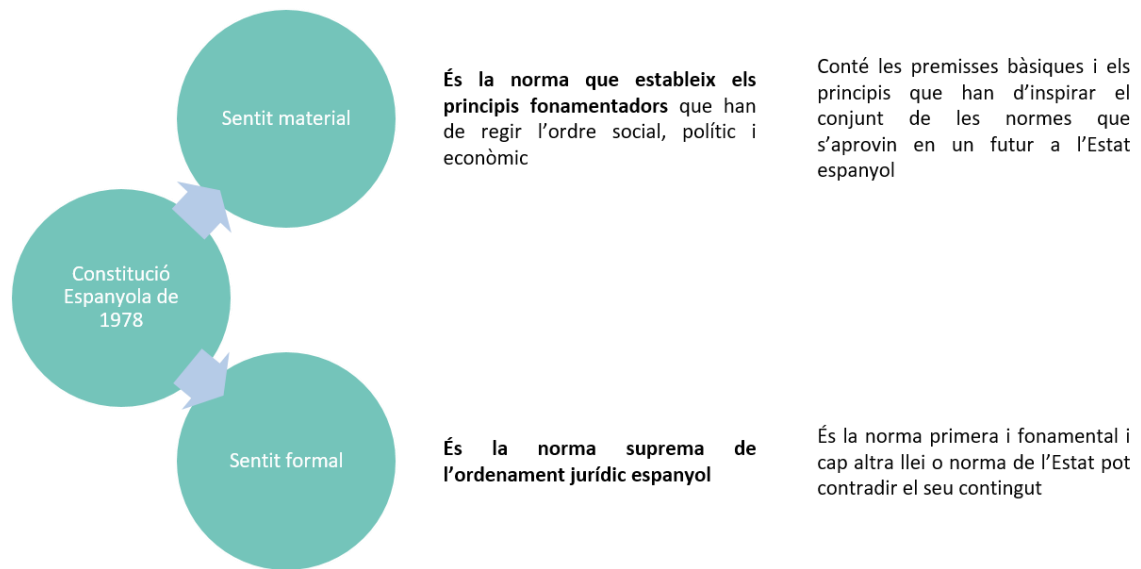
PREPARA'T

1. INTRODUCCIÓ

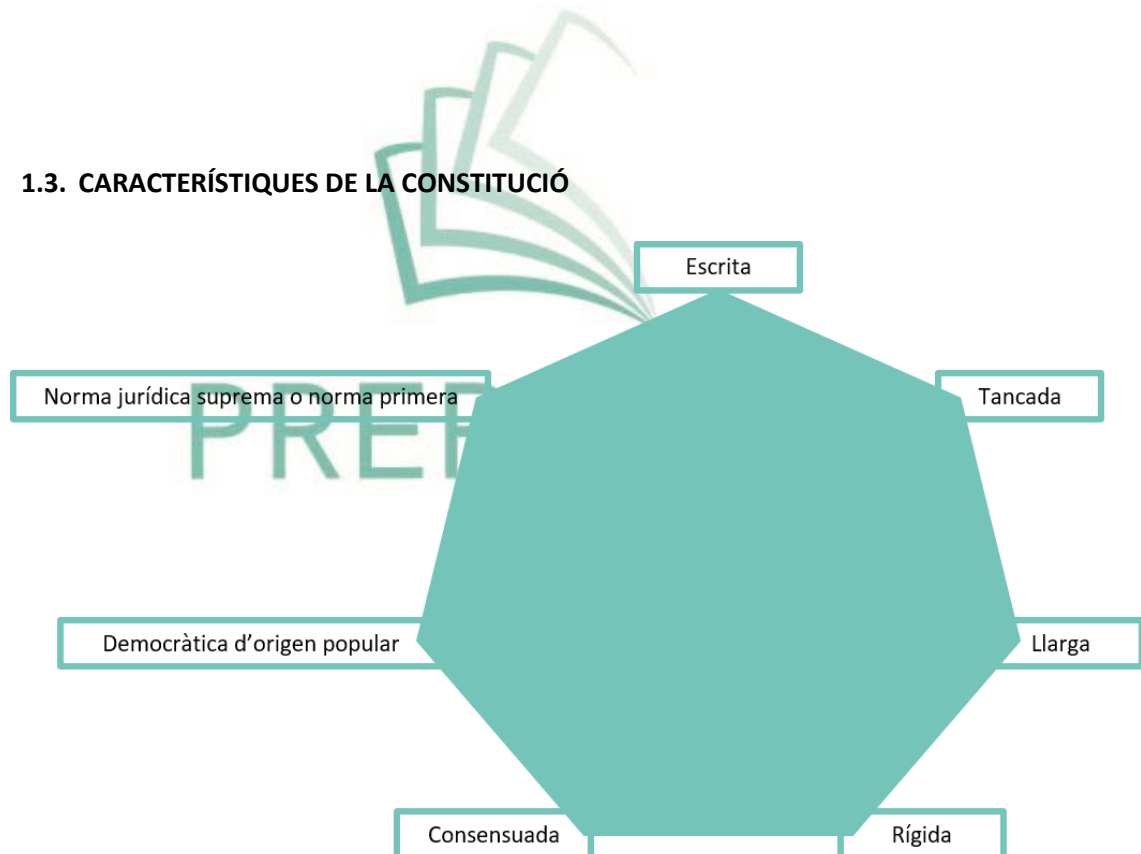
1.1. ELABORACIÓ DE L'ACTUAL CONSTITUCIÓ

Gener de 1977	S'aprova en referèndum la Llei per a la Reforma Política (Llei 1/1977, de 4 de gener).
15 de juny de 1977	Primeres eleccions democràtiques després de gairebé 40 anys de dictadura política.
Agost de 1977	Es nomena la Comissió d'Afers Constitucionals i Llibertats Públiques, presidida per Emilio Attard, de la UCD.
23 de desembre de 1977	Una ponència, formada per 7 persones representatives de totes les forces polítiques i nomenada per la Comissió, finalitza el redactat d'un projecte amb caràcter secret.
5 de gener de 1978	Publicació al BOE del projecte de la ponència.
De gener al 10 de juny de 1978	Presentació de més de mil esmenes i discussió del text en la Comissió del Congrés dels Diputats.
Del 4 al 21 de juliol de 1978	Debat al Ple del Congrés dels Diputats.
	Presentació del voltant de mil esmenes pel Senat, discussió en la Comissió del Senat i debat al Ple del Senat.
	Discussió en Comissió mixta amb introducció d'algunes esmenes.
31 d'octubre de 1978	Aprovació de la Constitució en sessió separada per cadascuna de les cambres del Congrés i del Senat.
20 de novembre de 1978	Inici de la campanya per a l'aprovació de la Constitució en referèndum nacional.
6 de desembre de 1978	Aprovació de la Constitució en referèndum nacional.
27 de desembre de 1978	Sanció i promulgació de la Constitució pel rei.
29 de desembre de 1978	Publicació al BOE i entrava en vigor de la Constitució.
Altres constitucions i textos històrics en els quals es va basar la Constitució de 1978	La Constitució espanyola de 9 de desembre de 1931 La Llei Fonamental de Bonn de 1949 La Constitució italiana de 1947 El Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonaments, adoptat a Roma el 4 de novembre de 1950 Altres

1.2. DOBLE SENTIT DE LA CONSTITUCIÓ

1.3. CARACTERÍSTIQUES DE LA CONSTITUCIÓ

2. ESTRUCTURA I CONTINGUT DE LA CONSTITUCIÓ

2.1. ESTRUCTURA

Estructura	1	Preàmbul	
	169	Articles	Dividits en un Títol Preliminar i deu Títol més
	4	Disposicions addicionals	
	9	Disposicions transitòries	
	1	Disposició derogatòria	
	1	Disposició final	

Estructura	Constitució Espanyola
	Preàmbul
	Títol Preliminar (articles 1 a 9)
	Títol I: Dels drets i dels deures fonamentals (articles 10 a 55)
	Capítol I: Dels espanyols i dels estrangers (articles 11 a 13)
	Capítol II: Drets i llibertats (article 14)
	Secció 1a: Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques (articles 15 a 29)
	Secció 2a: Dels drets i dels deures dels ciutadans (articles 30 a 38)
	Capítol III: Dels principis rectors de la política social i econòmica (articles 39 a 52)
	Capítol IV: De les garanties de les llibertats i drets fonamentals (articles 53 i 54)
	Capítol V: De la suspensió dels drets i de les llibertats (article 55)
	Títol II: De la Corona (articles 56 a 65)
	Títol III: De les Corts Generals (articles 66 a 96)
	Capítol I: De les cambres (articles 66 a 80)
	Capítol II: De l'elaboració de les lleis (articles 81 a 92)
	Capítol III: Dels tractats internacionals (articles 93 a 96)
	Títol IV: Del Govern i de l'Administració (articles 97 a 107)
	Títol V: De les relacions entre el Govern i les Corts Generals (articles 108 a 116)
	Títol VI: Del poder judicial (articles 117 a 127)
	Títol VII: Economia i Finances (articles 128 a 136)
	Títol VIII: De l'organització territorial de l'Estat (articles 137 a 158)
	Capítol I: Principis generals (articles 137 a 139)
	Capítol II: De l'Administració local (articles 140 a 142)
	Capítol III: De les comunitats autònomes (articles 143 a 158)
	Títol IX: Del Tribunal Constitucional (articles 159 a 165)
	Títol X: De la reforma constitucional (articles 166 a 169)
	Disposicions addicionals
	Disposicions transitòries
	Disposició derogatòria
	Disposició final

2.2. CONTINGUT

Constitució Espanyola	Preàmbul	Exposició de motius i objectius
	Part dogmàtica	Principis generals i drets i deures fonamentals i llibertats públiques
	Part orgànica	Límits màxims i mínims dels tres poders públics i el repartiment de funcions i competències
	Part dispositiva	Sistema de tancament i aspectes genèrics de caràcter tecnicojurídic

2.2.1. PREÀMBUL

Preàmbul CE:

Objectius *“La Nació espanyola, amb el desig d’establir la justícia, la llibertat i la seguretat i de promoure el bé de tots els qui la integren, en ús de la seva sobirania, proclama la voluntat de:*

Intencions ***Garantir la convivència democràtica dins la Constitució i les lleis de conformitat amb un ordre econòmic i social just.**
Consolidar un Estat de Dret que assegurí l’imperi de la llei com a expressió de la voluntat popular.
Protegir tots els espanyols i els pobles d’Espanya en l’exercici dels drets humans, les seves cultures i tradicions, llengües i institucions.
Promoure el progrés de la cultura i de l’economia per tal d’assegurar a tothom una qualitat de vida digna.
Establir una societat democràtica avançada, i
Col·laborar a l’enfortiment d’unes relacions pacífiques i de cooperació eficaç entre tots els pobles de la Terra.”*

- Recull l'**exposició de motius** que impulsen la norma constitucional i els **objectius** que amb ella es pretenen aconseguir.
- Té **valor declaratiu, però no preceptiu**, ja que conté la declaració solemne d'intencions que formula col·lectivament el poder constituent.

2.2.2. PART DOGMÀTICA

Part dogmàtica	Títol Preliminar	Articles 1 a 9
	Títol I: Dels drets i dels deures fonamentals	Articles 10 a 55

- Conté el conjunt de **principis generals** de l'ordenament jurídic, polític i territorial de l'Estat, així com els **valors** que han de presidir la total activitat pública i privada de l'Estat.
- Conté el **conjunt de drets essencials del ciutadà**.

2.2.3. PART ORGÀNICA

Part orgànica	Títol II: De la Corona	Articles 56 a 65
	Títol III: De les Corts Generals	Articles 66 a 96
	Títol IV: Del Govern i de l'Administració	Articles 97 a 107
	Títol V: De les relacions entre el Govern i les Corts Generals	Articles 108 a 116
	Títol VI: Del poder judicial	Articles 117 a 127
	Títol VII: Economia i finances	Articles 128 a 136
	Títol VIII: De l'organització territorial de l'Estat	Articles 137 a 158
	Títol IX: Del Tribunal Constitucional	Articles 159 a 165
	Títol X: De la reforma constitucional	Articles 166 a 169

- Conté els **límits màxims i mínims d'actuació dels tres poders** de l'Estat i del conjunt de les institucions que el comprenen.
- S'articula el **repartiment de funcions i competències**.

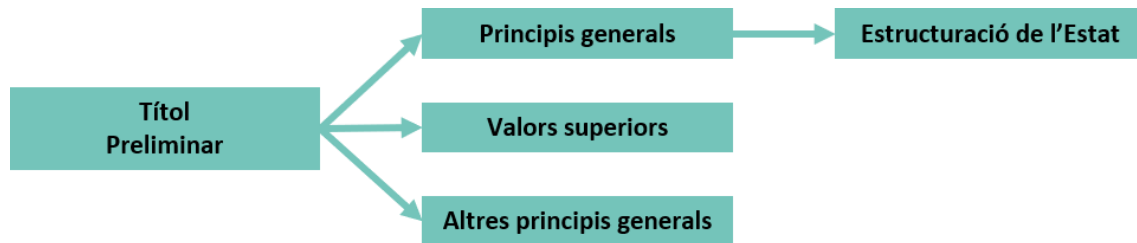
2.2.4. DISPOSICIONS

Part dispositiva	Disposicions addicionals (4)
	Disposicions transitòries (9)
	Disposició derogatòria (1)
	Disposició final (1)

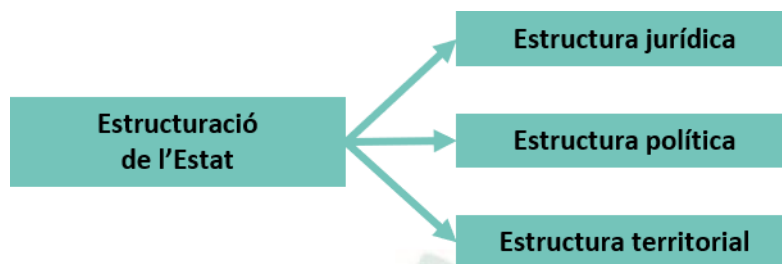
- Constitueix un **sistema de tancament**, en el qual es preveuen aspectes tan importants com els sistemes d'accés a l'autogovern (autonomia) de diverses comunitats històriques, així com un conjunt **d'aspectes genèrics de caràcter tecnicojurídic**.

PREPARA'T

3. PRINCIPIS GENERALS - EL TÍTOL PRELIMINAR

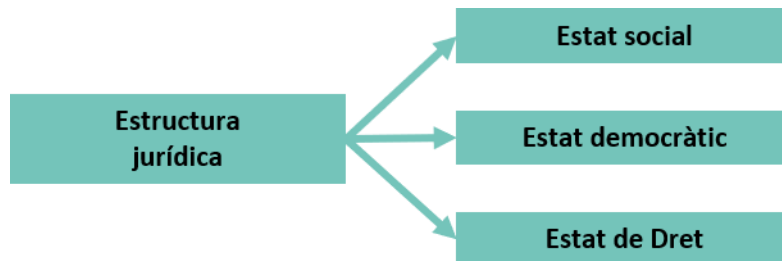
3.1. PRINCIPIS GENERALS D'ESTRUCTURACIÓ DE L'ESTAT

	Article 1.1 CE:
Estructura de l'Estat	<i>"Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític."</i>
	Article 1.2 CE:
	<i>"La sobirania nacional resideix en el poble espanyol, del qual emanen els poders de l'Estat."</i>
	Article 1.3 CE:
Forma política	<i>"La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia parlamentària."</i>
	Article 2 CE:
Principis generals	<i>"La Constitució es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols, i reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i de les regions que la integren i la solidaritat entre totes elles."</i>

3.1.1. ESTRUCTURA JURÍDICA DE L'ESTAT

Article 1.1 CE:
Estat *"Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític."*

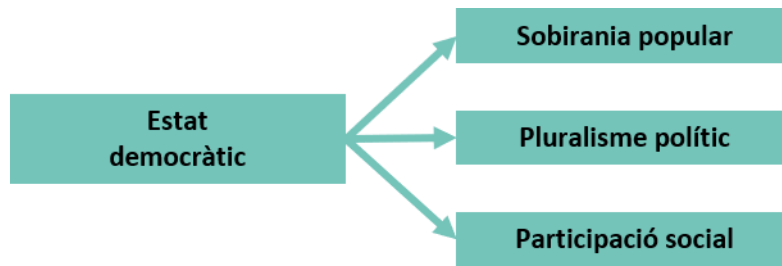
3.1.1.1. ESTAT SOCIAL

Article 9.1 CE:
"Els ciutadans i els poders públics resten subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic."

Article 9.2 CE:
Estat social *"Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social."*

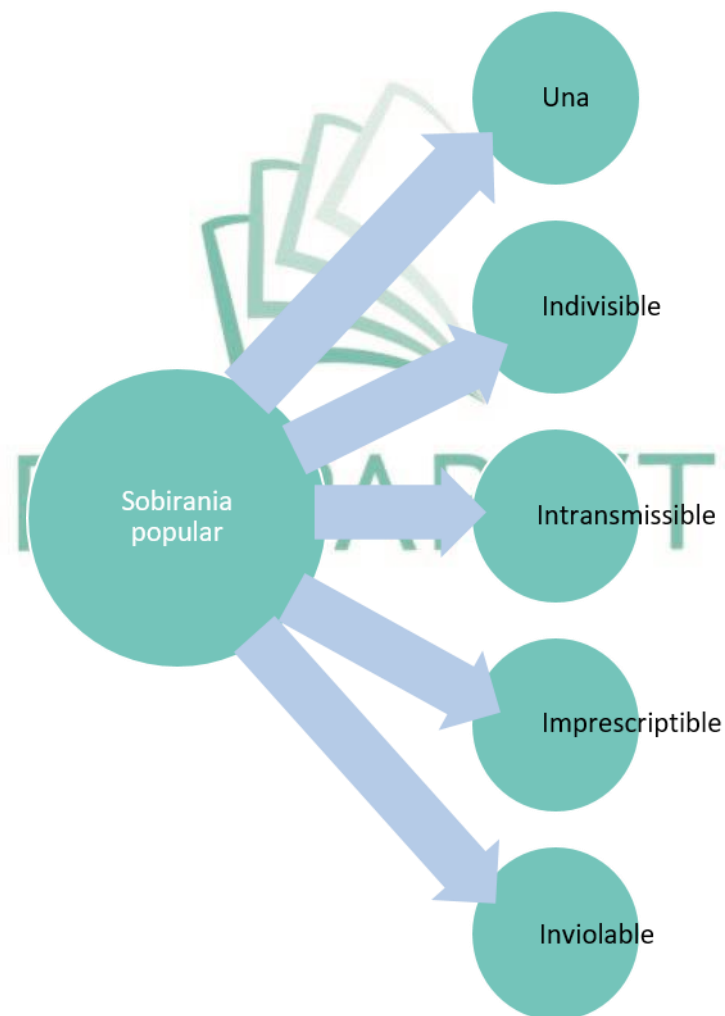
Article 9.3 CE:
"La Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics."

3.1.1.2. ESTAT DEMOCRÀTIC

3.1.1.2.1. LA SOBIRANIA POPULAR

Article 1.2 CE:
Sobirania popular *"La sobirania nacional resideix en el poble espanyol, del qual emanen els poders de l'Estat."*

Article 66.1 CE:
Corts Generals *"Les Corts Generals representen el poble espanyol i són formades pel Congrés dels Diputats i el Senat."*
Article 66.2 CE:

“Les Corts Generals exerceixen la potestat legislativa de l'Estat, n'aproven els pressupostos, controlen l'acció del Govern i tenen les altres competències que els atribueixi la Constitució.”

Article 66.3 CE:

“Les Corts Generals són inviolables.”

Article 117.1 CE:

Justícia *“La justícia emana del poble i és administrada en nom del rei pels jutges i pels magistrats que integren el poder judicial, independents, inamovibles, responsables i sotmesos únicament a l'imperi de la llei.”*

Article 117.2 CE:

“Els jutges i els magistrats no podran ser remoguts, suspesos, traslladats ni jubilats més que per motiu de les causes que la llei preveu i amb les garanties que aquesta ofereix.”

Article 117.3 CE:

“L'exercici de la potestat jurisdiccional en qualsevol mena de processos, jutjant i fent complir allò que hagi estat jutjat, correspon exclusivament als jutjats i als tribunals que les lleis determinen, segons les normes de competència i de procediment que elles estableixin.”

Article 117.4 CE:

“Els jutjats i els tribunals no exerciran funcions altres que les que assenyala l'apartat anterior i les que els siguin atribuïdes expressament per la llei en garantia de qualsevol dret.”

Article 117.5 CE:

“El principi d'unitat jurisdiccional és la base de l'organització i del funcionament dels tribunals. La llei regularà l'exercici de la jurisdicció militar dins l'àmbit estrictament castrense i en ocasió de l'estat de setge, d'acord amb els principis de la Constitució.”

Article 117.6 CE:

“Resten prohibits els tribunals d'excepció.”

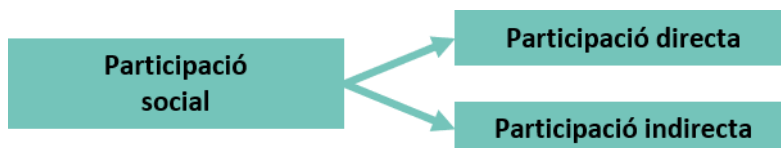
3.1.1.2.2. EL PLURALISME POLÍTIC I LA PARTICIPACIÓ SOCIAL

Article 23.1 CE:

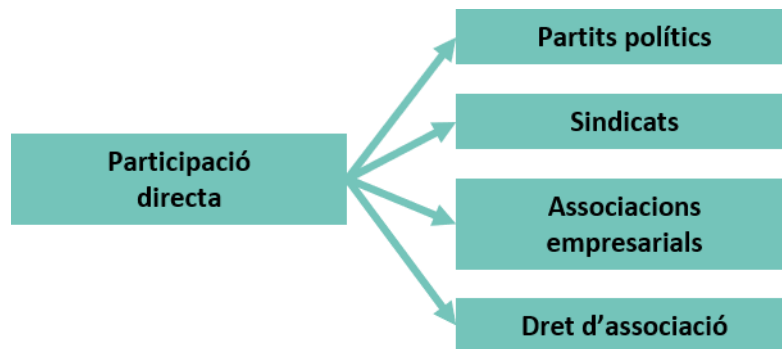
Participació social *“Els ciutadans tenen el dret a participar en els afers públics, directament o per mitjà de representants lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal.”*

Article 23.2 CE:

Accés a funcions i càrrecs públics *“Tenen també el dret d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, amb els requisits que les lleis assenyalin.”*

- PARTICIPACIÓ DIRECTA:

Article 6 CE:

Partits polítics i pluralisme polític *"Els partits polítics expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i a la manifestació de la voluntat popular i són instrument fonamental per a la participació política. Podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la Llei. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics."*

Article 7 CE:

Sindicats i associacions empresarials *"Els sindicats de treballadors i les associacions empresarials contribueixen a la defensa i a la promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis. Podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la Llei. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics."*

Article 22.1 CE:

Associacions *"Es reconeix el dret d'associació."*

Article 22.2 CE:

"Les associacions que cerquin finalitats o facin servir mitjans tipificats com a delictes són il·legals."

Article 22.3 CE:

"Les associacions emparades per aquest article hauran d'inscriure's en un registre únicament a efectes de publicitat."

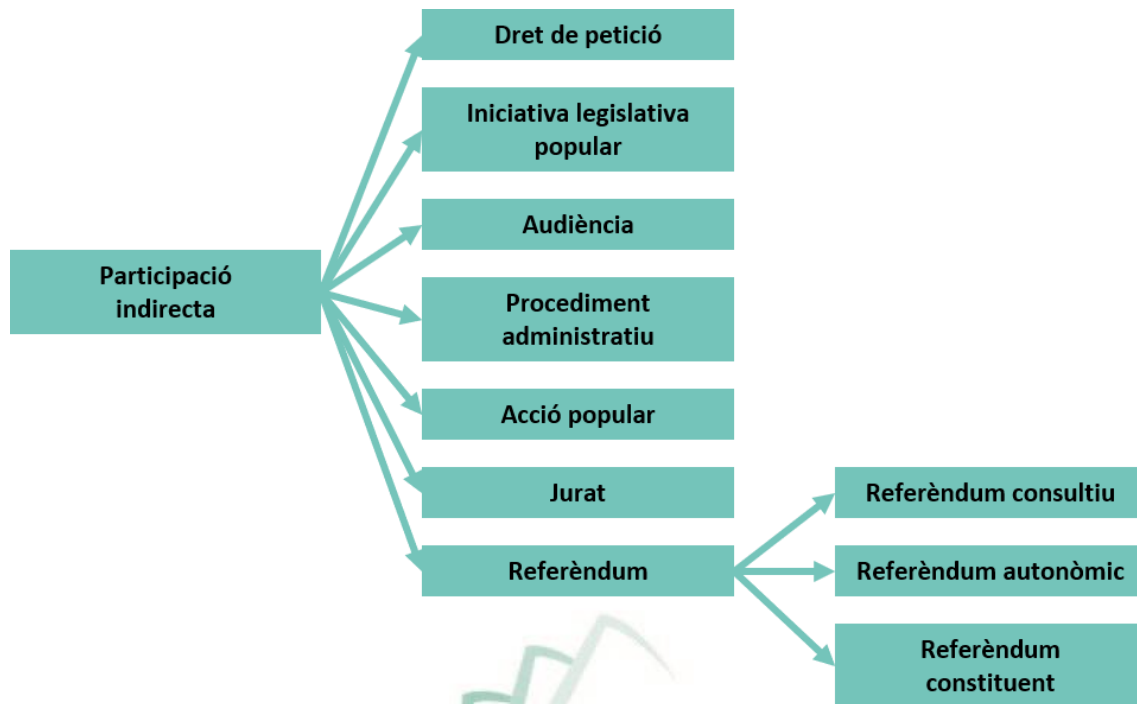
Article 22.4 CE:

"Les activitats de les associacions només podran ser dissoltes o suspeses en virtut d'una resolució judicial motivada."

Article 22.5 CE:

"Es prohibeixen les associacions secretes i les de caràcter paramilitar."

• PARTICIPACIÓ INDIRECTA:

Article 29.1 CE:

Dret de petició *"Tots els espanyols tindran el dret de petició individual i col·lectiva per escrit, en la forma i amb els efectes que determini la llei."*

Article 29.2 CE:

"Els membres de les forces o instituts armats o dels cossos sotmesos a disciplina militar podran exercir aquest dret només individualment i d'acord amb allò que disposa la seva legislació específica."

Article 87.1 CE:

"La iniciativa legislativa correspon al Govern, al Congrés i al Senat, d'acord amb la Constitució i els Reglaments de les cambres."

Article 87.2 CE:

"Les assemblees de les comunitats autònomes podran demanar al Govern l'adopció d'un projecte de llei o trametre a la Mesa del Congrés una proposició de llei, i podran delegar davant la dita cambra un màxim de tres membres de l'Assemblea encarregats de defensar-la"

Article 87.3 CE:

Iniciativa legislativa popular *"Una llei orgànica regularà les formes d'exercici i els requisits de la iniciativa popular per a la presentació de proposicions de llei. En qualsevol cas es requerirà no menys de 500.000 signatures acreditades. No serà procedent aquesta iniciativa en les matèries pròpies de la llei orgànica, tributàries o de caràcter internacional ni en allò que pertany a la prerrogativa de gràcia."*

Article 105 CE:

Audiència *"La llei regularà:
a) L'audiència dels ciutadans directament o a través de les organitzacions i associacions reconegudes per la llei en el*

Procediment administratiu *procediment d'elaboració de les disposicions administratives que els afectin.*
b) L'accés dels ciutadans als arxius i als registres administratius, salvant el que afecti la seguretat i la defensa de l'Estat, la indagació dels delictes i la intimitat de les persones.
c) El procediment a través del qual han de fer-se els actes administratius, amb garantia, quan sigui procedent, de l'audiència de l'interessat."

Acció popular i jurat **Article 125 CE:**
"Els ciutadans podran exercir l'acció popular i participar en l'Administració de justícia mitjançant la institució del Jurat, en la forma i en els processos penals que la llei determini, i en els tribunals consuetudinaris i tradicionals."

Referèndum consultiu **Article 92.1 CE:**
"Les decisions polítiques de transcendència especial podran ser sotmeses al referèndum consultiu de tots els ciutadans."

Article 92.2 CE:
"El referèndum serà convocat pel rei a proposició del president del Govern, autoritzada prèviament pel Congrés dels Diputats."

Article 92.3 CE:
"Una llei orgànica regularà les condicions i el procediment de les diverses modalitats de referèndum previstes per la present Constitució."

Referèndum autonòmic **Article 151.1 CE:**
"No caldrà deixar transcórrer el termini de cinc anys a què es refereix l'apartat 2 de l'article 148 en cas que, dins el termini que estableix l'article 143.2, acordin la iniciativa del procés autonòmic, a més de les diputacions o els òrgans interinsulars corresponents, les tres quartes parts dels municipis de cadascuna de les províncies afectades, les quals representin, com a mínim, la majoria del cens electoral de cadascuna i sigui ratificada mitjançant un referèndum pel vot afirmatiu de la majoria absoluta dels electors de cada província en els termes que estableixi una llei orgànica."

Article 151.2 CE:
"En el cas previst per l'apartat anterior, el procediment per a elaborar l'Estatut serà el següent:

1r. El Govern convocarà tots els diputats i senadors elegits en les circumscripcions compreses dins l'àmbit territorial que pretengui accedir a l'autogovern per tal que es constitueixin en Assemblea, amb l'única finalitat d'elaborar el projecte d'Estatut d'Autonomia corresponent, mitjançant l'acord de la majoria absoluta dels seus membres.

2n. Una vegada hagi aprovat el projecte d'Estatut l'Assemblea de Parlamentaris, aquest serà tramès a la Comissió Constitucional del Congrés, la qual, dins el termini de dos mesos, l'examinarà amb el concurs i l'assistència d'una delegació de l'Assemblea proposant per tal de determinar-ne d'un acord comú la formulació definitiva.

Referèndum autonòmic *3r. Si s'arribava a un acord, el text que en resultés serà sotmès al referèndum del cos electoral de les províncies compreses dins l'àmbit territorial de l'Estatut projectat.*

4t. Si el projecte d'Estatut és aprovat a cada província per la majoria dels vots emesos vàlidament, serà elevat a les Corts Generals. Els Plens de totes dues cambres decidiran sobre el text per mitjà d'un vot de ratificació. Havent estat aprovat l'Estatut, el rei el sancionarà i el promulgarà com a llei.

5è. Si no s'arribava a l'acord a què es refereix l'apartat 2n d'aquest número, les Corts Generals donaran al projecte d'Estatut la tramitació de projecte de llei. El text que aquestes aprovin serà sotmès al referèndum del cos electoral de les províncies compreses dins l'àmbit territorial de l'Estatut projectat. Si fos aprovat per la majoria dels vots emesos vàlidament a cada província, la promulgació serà feta en els termes del paràgraf anterior."

Article 151.3 CE:

"En els casos previstos pels paràgrafs 4t i 5è de l'apartat anterior, la manca d'aprovació del projecte d'Estatut per part d'una o de més d'una província no impedirà la constitució de la Comunitat Autònoma projectada per part de les altres en la forma que estableixi la llei orgànica prevista per l'apartat 1 d'aquest article."

Article 152.1 CE:

"En els estatuts aprovats pel procediment a què es refereix l'article anterior, l'organització institucional autonòmica es basarà en una assemblea legislativa elegida per sufragi universal d'acord amb un sistema de representació proporcional que assegurí també la representació de les diverses zones del territori; un Consell de Govern amb funcions executives i administratives, i un president, elegit per l'Assemblea entre els seus membres i nomenat pel rei, al qual correspon la direcció del Consell de Govern, la suprema representació de la Comunitat respectiva i l'ordinària de l'Estat dins d'aquella. El president i els membres del Consell de Govern seran responsables políticament davant l'Assemblea.

Un Tribunal Superior de Justícia, sens perjudici de la jurisdicció que correspon al Tribunal Suprem, culminarà l'organització judicial dins l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma. En els estatuts de les comunitats autònomes podran establir-se els supòsits i les formes de participació d'aquelles en l'organització de les demarcacions judicials del territori, tot de conformitat amb el que preveu la llei orgànica del poder judicial i dins la unitat i la independència pròpies d'aquest darrer.

Sens perjudici del que disposa l'article 123, les successives instàncies processals, en el seu cas, s'esgotaran davant òrgans judicials radicats en el mateix territori de la Comunitat Autònoma en què estigui l'òrgan competent en primera instància."

Article 152.2 CE:

"Una vegada hagin estat sancionats i promulgats els respectius estatuts, només podran ser modificats mitjançant els procediments que ells mateixos estableixin i mitjançant **referèndum entre els electors inscrits en els censos corresponents.**"

**Referèndum
autonòmic**

Article 152.3 CE:

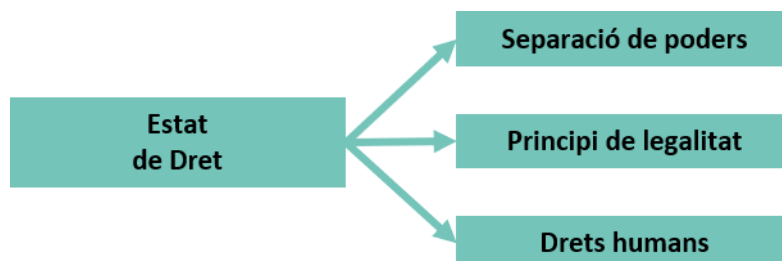
"Els estatuts podran establir circumscripcions territorials pròpies que gaudiran de plena personalitat jurídica mitjançant l'agrupació de municipis limítrofs."

Referèndum constituent	Article 167.1 CE: <i>"Els projectes de reforma constitucional hauran de ser aprovats per una majoria de les tres cinquenes parts de cada una de les cambres. Si no hi hagués acord entre totes dues, s'intentarà obtenir-lo mitjançant la creació d'una Comissió de composició paritària de diputats i senadors que presentarà un text que serà votat pel Congrés i pel Senat."</i>
	Article 167.2 CE: <i>"En cas de no aconseguir-se l'aprovació mitjançant el procediment de l'apartat anterior, i sempre que el text hagués obtingut el vot favorable de la majoria absoluta del Senat, el Congrés, per majoria de les dues terceres parts, podrà aprovar la reforma."</i>
	Article 167.3 CE: <i>"Una vegada hagi estat aprovada la reforma per les Corts Generals, serà sotmesa a referèndum per tal de ser ratificada, sempre que ho demani una desena part dels membres de qualsevol de les cambres, dins l'espai dels quinze dies següents al de l'aprovació."</i>

Referèndum constituent	Article 168.1 CE: <i>"Si es proposava la revisió total de la Constitució o una de parcial que afectés el títol preliminar, el capítol segon, secció 1a del títol I, o el títol II, es procedirà a l'aprovació del principi per majoria dels dos terços de cada cambra, i a la dissolució immediata de les Corts."</i>
	Article 168.2 CE: <i>"Les cambres elegides hauran de ratificar la decisió i procedir a l'estudi del nou text constitucional, que haurà de ser aprovat per majoria dels dos terços de les dues cambres."</i>
	Article 168.3 CE: <i>"Aprovada la reforma per les Corts Generals, se sotmetrà a referèndum per a la seva ratificació."</i>

3.1.1.3. ESTAT DE DRET

Igualtat davant la llei	Article 14 CE: <i>"Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social."</i>
-------------------------	--

3.1.1.3.1. LA SEPARACIÓ DE PODERS

	Article 66.2 CE:
Poder legislatiu	<i>"Les Corts Generals exerceixen la potestat legislativa de l'Estat, n'aproven els pressupostos, controlen l'acció del Govern i tenen les altres competències que els atribueixi la Constitució."</i>
	Article 97 CE:
Poder executiu	<i>"El Govern dirigeix la política interior i l'exterior, l'Administració civil i militar i la defensa de l'Estat. Exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb la Constitució i amb les lleis."</i>
	Article 117.1 CE:
Poder judicial	<i>"La justícia emana del poble i és administrada en nom del rei pels jutges i pels magistrats que integren el poder judicial, independents, inamovibles, responsables i sotmesos únicament a l'imperi de la llei."</i>

3.1.1.3.2. EL PRINCIPI DE LEGALITAT

	Article 9.1 CE:
Principi de legalitat	<i>"Els ciutadans i els poders públics resten subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic."</i>
	Article 9.3 CE:
Garantia constitucional	<i>"La Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics."</i>
	Article 97 CE:
Manifestació del principi de legalitat	<i>"El Govern dirigeix la política interior i l'exterior, l'Administració civil i militar i la defensa de l'Estat. Exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb la Constitució i amb les lleis."</i>
	Article 103.1 CE:
Manifestació del principi de legalitat	<i>"L'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al Dret."</i>
	Article 103.2 CE:
	<i>"Els òrgans de l'Administració de l'Estat són creats, regits i coordinats d'acord amb la llei."</i>
	Article 103.3 CE:
	<i>"La llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis del mèrit i de la capacitat, les peculiaritats de l'exercici del seu dret a la sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat en l'exercici de les seves funcions."</i>

3.1.1.3.3. EL RECONeixEMENT I PROTECCIó DELS DRETS HUMANS

	Article 10.1 CE:
Drets humans	<i>"La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de l'ordre polític i de la pau social."</i>
	Article 10.2 CE:
Interpretació	<i>"Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s'interpretaran de conformitat amb la Declaració universal de drets humans i els tractats i els acords internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya."</i>

3.1.2. ESTRUCTURA POLÍTICA DE L'ESTAT

	Article 1.3 CE:
Forma política	<i>"La forma política de l'Estat espanyol és la Monarquia parlamentària."</i>

3.1.3. ESTRUCTURA TERRITORIAL DE L'ESTAT

	Article 2 CE:
Principis generals	<i>"La Constitució es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols, i reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i de les regions que la integren i la solidaritat entre totes elles."</i>

	Article 137 CE:
Organització territorial	<i>"L'Estat s'organitza territorialment en municipis, en províncies i en les comunitats autònomes que es constitueixin. Totes aquestes entitats gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius."</i>

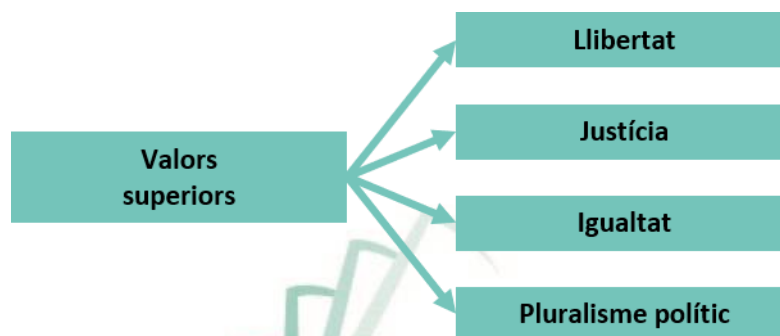
Estructura territorial	Municipis	Ens locals
	Províncies	
	Comunitats autònomes	Ens autonòmics

3.2. ELS VALORS SUPERIORS DE LA CONSTITUCIÓ

Valors superiors	Enunciat legal (article 1.1)
	Concepte i posició constitucional
	Contingut

3.2.1. ENUNCIAT LEGAL

Valors superiors Article 1.1 CE:
"Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític."

3.2.2. CONCEPTE I POSICIÓ CONSTITUCIONAL

Posició dels valors superiors Article 1.1 CCE:
"Les fonts de l'ordenament jurídic espanyol són la llei, el costum i els principis generals del dret."

Article 1.2 CCE:
"No tindran validesa les disposicions que contradiguin una altra de rang superior."

Article 1.3 CCE:
"El costum només regirà en defecte de llei aplicable, sempre que no sigui contrari a la moral o a l'ordre públic, i que resulti provat. Els usos jurídics que no siguin merament interpretatius d'una declaració de voluntat, tenen la consideració de costum."

Article 1.4 CCE:
"Els principis generals del dret s'aplicaran en defecte de llei o costum, sense perjudici del seu caràcter informador de l'ordenament jurídic."

Article 1.5 CCE:
"Les normes jurídiques contingudes en els tractats internacionals no són aplicables directament a Espanya fins que no hagin passat a formar part de l'ordenament intern mitjançant la seva publicació íntegra en el «Butlletí Oficial de l'Estat»."

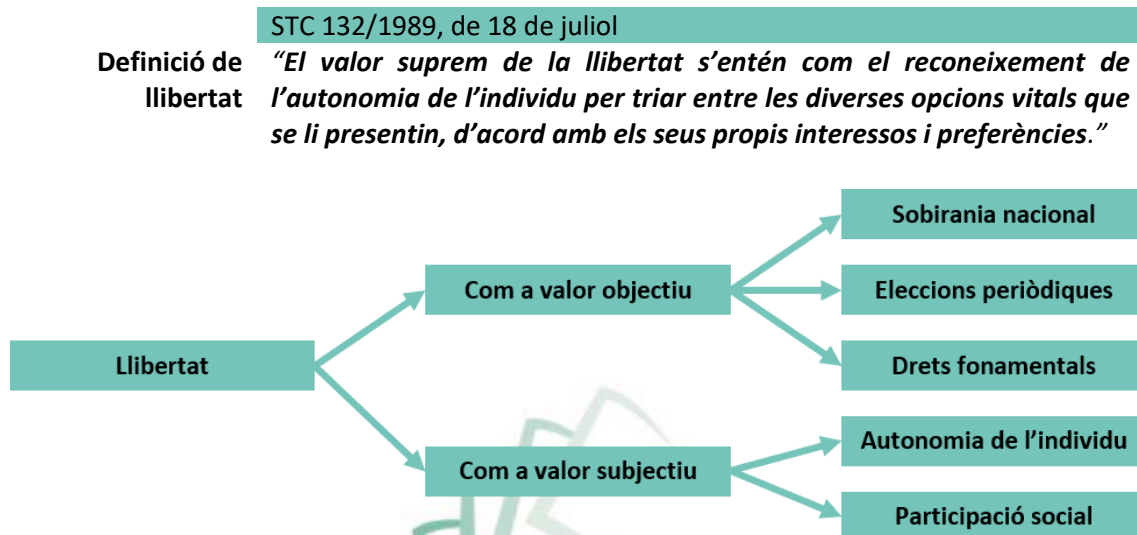
Article 1.6 CCE:
"La jurisprudència complementarà l'ordenament jurídic amb la doctrina que, de manera reiterada, estableixi el Tribunal Suprem en interpretar i aplicar la llei, el costum i els principis generals del dret."

Article 1.7 CCE:

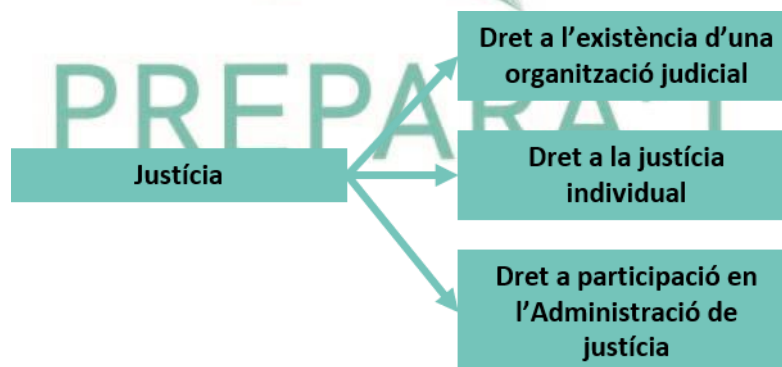
“Els Jutges i Tribunals tenen el deure inexcusable de resoldre en tot cas els assumptes que coneguin, atenint-se al sistema de fonts establert.”

3.2.3. CONTINGUT

3.2.3.1. LA LLIBERTAT. MANIFESTACIONS CONSTITUCIONALS

3.2.3.2. LA JUSTÍCIA. MANIFESTACIONS CONSTITUCIONALS

Article 24.1 CE:

Dret a tutela judicial: *“Tothom té dret a obtenir la tutela efectiva dels Jutges i dels Tribunals en l’exercici dels seus drets i interessos legítims, sense que, en cap cas, pugui haver-hi indefensió.”*

Article 24.2 CE:

Dret al jutge: *“Tothom té dret també al Jutge ordinari predeterminat per la llei, a ser defensat i assistit per un lletrat, a ser informat de l’acusació formulada contra ell, a un procés públic sense dilacions indegudes i amb totes les garanties, a utilitzar els mitjans probatoris pertinents Dret de reunió Dret d’associació Dret de participació per a la defensa pròpia, a no declarar contra si mateix, a no confessar-se culpable i a la presumpció d’innocència. La llei regularà els casos en els quals, per raó de parentiu o*

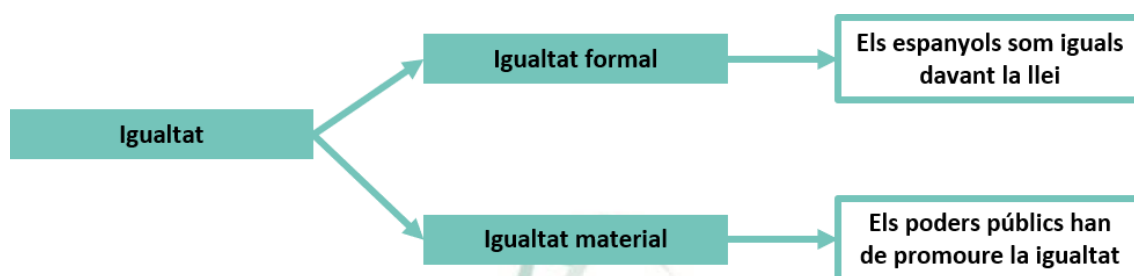
de secret professional, no s'estarà obligat a declarar respecte de fets presumptament delictius."

Participació en
l'Administració
de Justícia

Article 125 CE:

"Els ciutadans podran exercir l'acció popular i participar en l'Administració de Justícia mitjançant la institució del Jurat, en la forma i en els processos penals que la llei determini, i en els Tribunals consuetudinaris i tradicionals."

3.2.3.3. LA IGUALTAT. MANIFESTACIONS CONSTITUCIONALS

Article 14 CE:

Igualtat formal

"Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social."

Article 9.2 CE:

Igualtat material

"Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social."

Article 23.1 CE:

"Els ciutadans tenen el dret a participar en els afers públics, directament o per mitjà de representants lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal."

Article 23.2 CE:

Manifestació del
principi d'igualtat

"Tenen també el dret d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, amb els requisits que les lleis assenyalin."

Article 31.1 CE:

Manifestació del
principi d'igualtat

"Tothom contribuirà al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà abast confiscatori."

Article 31.2 CE:

"La despesa pública realitzarà una assignació equitativa dels recursos públics, i la programació i l'execució respondran als criteris d'eficiència i economia."

Article 31.3 CE:

"Només es podran establir prestacions personals o patrimonials de caràcter públic d'acord amb la llei."

3.2.3.4. EL PLURALISME POLÍTIC. MANIFESTACIONS CONSTITUCIONALS

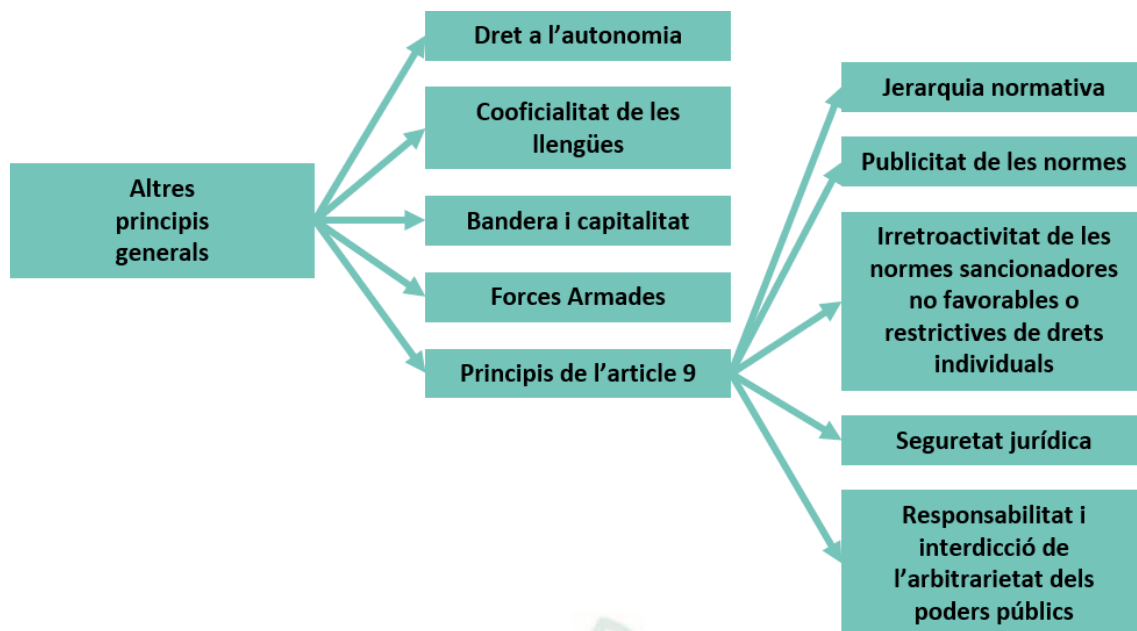
Article 6 CE:

Pluralisme polític *"Els partits polítics expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i a la manifestació de la voluntat popular i són instrument fonamental per a la participació política. Podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la Llei. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics."*

PREPARA'T

3.3. ALTRES PRINCIPIS GENERALS CONTINGUTS AL TÍTOL PRELIMINAR

3.3.1. DRET A L'AUTONOMIA

Article 2 CE:

Dret a l'autonomia *"La **Constitució** es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols, i **reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i de les regions** que la integren i la solidaritat entre totes elles."*

3.3.2. LA COOFICIALITAT DE LES LLENGÜES

Article 3.1 CE:

Llengua oficial *"El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la."*

Article 3.2 CE:

Llengües cooficials *"Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives comunitats autònomes d'acord amb els seus estatuts."*

Article 3.3 CE:

"La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció."

3.3.3. LA BANDERA I LA CAPITALITAT DE L'ESTAT

Article 4.1 CE:

Bandera *"La bandera d'Espanya és formada per tres franges horitzontals, vermella, groga i vermella; la groga és de doble amplada que la de cadascuna de les vermelles."*

Article 4.2 CE:

“Els estatuts podran reconèixer banderes i ensenyes pròpies de les comunitats autònomes. Aquestes s'utilitzaran juntament amb la bandera d'Espanya en els seus edificis públics i en els seus actes oficials.”

Article 5 CE:

Capital *“La capital de l'Estat és la vila de Madrid.”*

3.3.4. ELS PARTITS POLÍTICS COM A MECANISMES DE PARTICIPACIÓ POLÍTICA

Article 6 CE:

Participació política *“Els **partits polítics** expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i a la manifestació de la voluntat popular i **són instrument fonamental per a la participació política**. Podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la Llei. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics.”*

3.3.5. ELS SINDICATS I LES ASSOCIACIONS EMPRESARIALS COM A MECANISMES DE PARTICIPACIÓ SOCIAL

Article 7 CE:

Participació social *“Els **sindicats de treballadors i les associacions empresarials contribueixen a la defensa i a la promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis**. Podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la Llei. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics.”*

3.3.6. LES FORCES ARMADES

Article 8.1 CE:

Membres i funcions *“Les **Forces Armades, constituïdes per l'Exèrcit de Terra, l'Armada i l'Exèrcit de l'Aire, tenen com a missió garantir la sobirania i la independència d'Espanya, defensar-ne la integritat territorial i l'ordenament constitucional.**”*

Article 8.2 CE:

“Una llei orgànica regularà les bases de l'organització militar de conformitat amb els principis de la present Constitució.”

Llei Orgànica 5/2005, de 17 de novembre, de la Defensa Nacional.

3.3.7. ELS PRINCIPIS LEGALS DE L'ART. 9 CE

Article 9.3 CE:

*“La **Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets***

individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics."

3.3.7.1. LA JERARQUIA NORMATIVA

- L'ordenament jurídic espanyol està estructurat sobre la base de dos principis, el de **jerarquia** i el de **competència**.
 - El principi de jerarquia es refereix a l'existència d'un ordre de graduació jeràrquica entre els diversos tipus de normes que assegura la preeminència de les unes sobre les altres.
 - ♦ Per sobre de totes elles hi ha la Constitució espanyola.
 - ♦ Aquest ordre es coneix popularment com a piràmide de Kelsen.
 - El principi de competència es refereix a la divisió de matèries i competències entre les institucions de govern estatals i les institucions de govern autonòmiques.

3.3.7.2. LA PUBLICITAT DE LES NORMES

Vacatio legis

Article 2.1 CCE:

"Les lleis entraran en vigor als vint dies de la seva completa publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat», si en elles no es disposa una altra cosa."

Article 2.2 CCE:

"Les lleis només es deroguen per altres de posteriors. La derogació tindrà l'abast que expressament es disposi i s'estendrà sempre a tot allò que en la llei nova, sobre la mateixa matèria sigui incompatible amb l'anterior. Per la simple derogació d'una llei no recobren vigència les que aquesta hagi derogat."

Article 2.3 CCE:

"Les lleis no tindran efecte retroactiu, si no disposessin el contrari."

Ignorància de les lleis

Article 6.1 CCE:

"La ignorància de les lleis no excusa del seu compliment. L'error de dret produirà únicament aquells efectes que les lleis determinin."

Article 6.2 CCE:

"L'exclusió voluntària de la llei aplicable i la renúncia als drets en ella reconeguts només seran vàlides quan no contrariïn l'interès o l'ordre públic ni perjudiquin a tercers."

Article 6.3 CCE:

"Els actes contraris a les normes imperatives i a les prohibitives són nuls de ple dret, llevat que en elles s'estableixi un efecte diferent per al cas de contravençió."

Article 6.4 CCE:

"Els actes realitzats a l'empara del text d'una norma que persegueixin un resultat prohibit per l'ordenament jurídic, o contrari a ell, es consideraran executats en frau de llei i no impediran la deguda aplicació de la norma que s'hagués tractat d'eludir."

3.3.7.3. LA IRRETROACTIVITAT DE LES DISPOSICIONS SANCIONADORES NO FAVORABLES O RESTRICTIVES DE DRETS INDIVIDUALS

	Article 2.1 CPE:
Principi d'irretroactivitat	<i>"No serà castigat cap delictes amb pena que no hagi previst una llei anterior a la seva perpetració. Igualment, manquen d'efecte retroactiu les lleis que estableixin mesures de seguretat."</i>
	Article 2.2 CPE:
Excepció	<i>"No obstant això, tenen efecte retroactiu les lleis penals que afavoreixin el reu, encara que en entrar en vigor s'hagi dictat sentència ferma i el subjecte estigui complint condemna. En cas de dubte sobre la determinació de la llei més favorable, s'ha d'escoltar el reu. Els fets comesos sota la vigència d'una llei temporal seran jutjats, però, d'acord amb ella, llevat que es disposi expressament el contrari."</i>

3.3.7.4. LA SEGURETAT JURÍDICA

- Respon al sentiment individual que exigeix **conèixer per endavant quines seran les conseqüències jurídiques de les pròpies accions o omissions.**
- Consisteix en:
 - La **certesa del Dret**, que intrínsecament ha de ser clar i precís i, formalment, **publicat**.
 - La **regla de la irretroactivitat**.
 - La **jerarquia normativa**, que impedeix una alteració arbitrària de la norma dins de l'activitat administrativa.

3.3.7.5. LA RESPONSABILITAT I LA INTERDICCIÓ DE L'ARBITRARIETAT DELS PODERS PÚBLICS

- És la plasmació directa del **principi de legalitat**, el sotmetiment de tots els poders públics i dels ciutadans a la llei.
- Existeix la possibilitat **d'exigència de responsabilitats** (civils, penals i administratives) pels actes contraris a dret d'aquests.

4. TÍTOL I: DELS DRETS I DELS DEURES FONAMENTALS

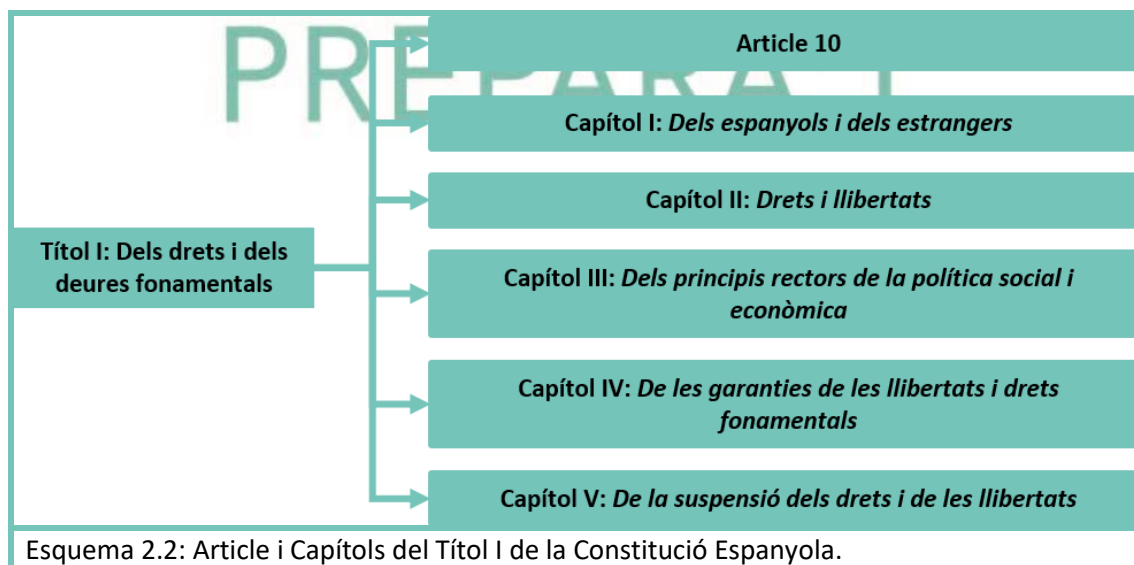
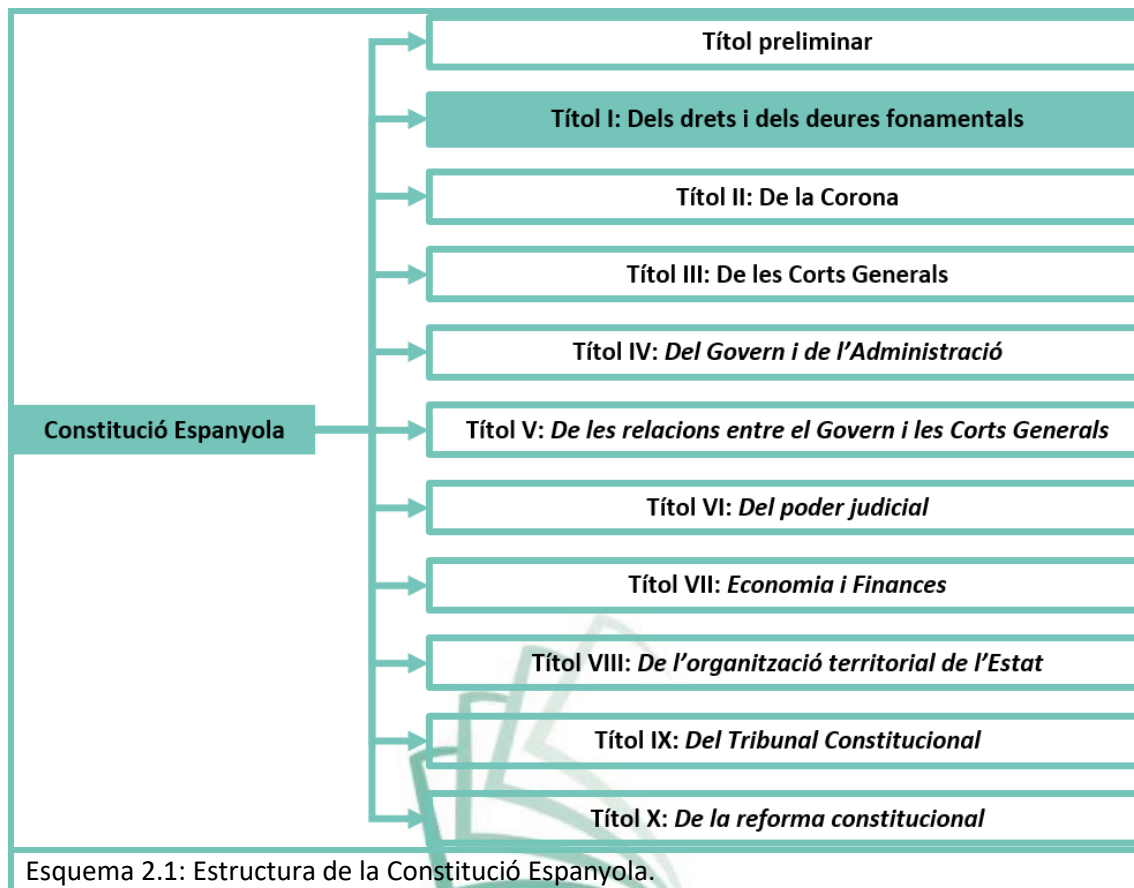

Figura 2.1	Article 10.1 CE
Valors fonamentals	<i>"La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de l'ordre polític i de la pau social."</i>

Figura 2.2	Article 10.2 CE
Interpretació	<i>“Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s’interpretaran de conformitat amb la Declaració universal de drets humans i els tractats i els acords internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya.”</i>

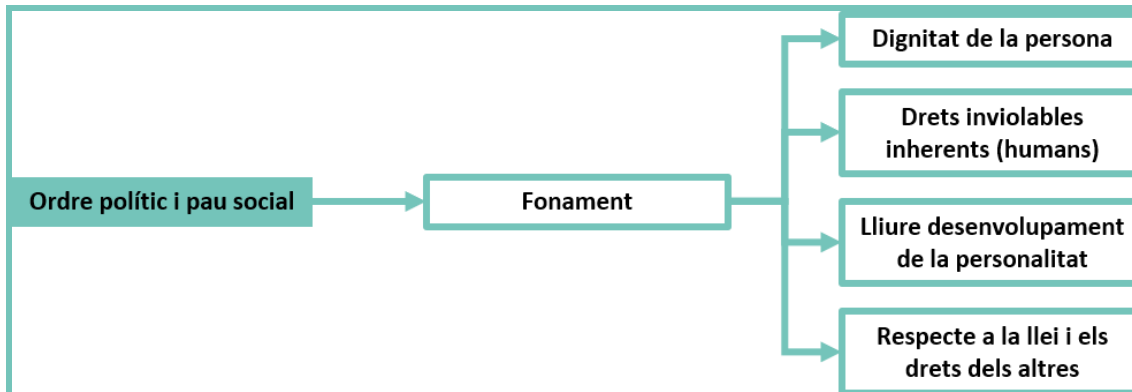

Figura 2.1: Fonaments de l'ordre polític i la pau social.

Figura 2.2: Interpretació dels drets fonamentals.

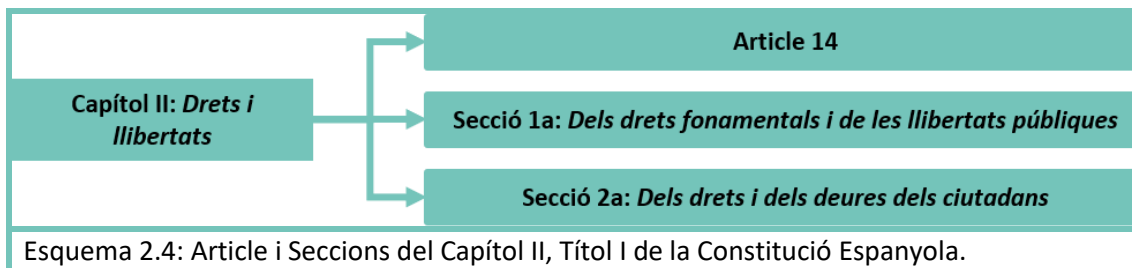
PREPARA'T

4.1. CAPÍTOL I: DELS ESPANYOLS I DELS ESTRANGERS

Article 11.1 CE	
Nacionalitat	<i>"La nacionalitat espanyola s'adquireix, es conserva i es perd d'acord amb el que la Llei estableix."</i>
Article 11.2 CE	
Espanyols d'origen	<i>"Cap espanyol d'origen no podrà ser privat de la seva nacionalitat."</i>
Article 11.3 CE	
Doble nacionalitat	<i>"L'Estat podrà concertar tractats de doble nacionalitat amb els països iberoamericans o amb aquells que hagin tingut o tinguin una vinculació particular amb Espanya. En aquests països, encara que no reconeguin als seus ciutadans un dret recíproc, els espanyols podran naturalitzar-s'hi sense perdre la nacionalitat d'origen."</i>
Article 12 CE	
Majoria d'edat	<i>"Els espanyols són majors d'edat als 18 anys"</i>
Article 13.1 CE	
Llibertat públiques	<i>"Els estrangers gaudiran a Espanya de les llibertats públiques que garanteix el títol present en els termes que estableixin els tractats i la llei."</i>
Article 13.2 CE	
Dret de sufragi	<i>"Només els espanyols seran titulars dels drets reconeguts en l'article 23, llevat d'allò que, amb criteris de reciprocitat, fos establert per tractat o per llei per al dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals."</i>
Article 13.3 CE	
Extradició	<i>"L'extradició només es concedirà en compliment d'un tractat o de la llei, d'acord amb el principi de reciprocitat. Resten exclosos de l'extradició els delictes polítics i no seran considerats com a tals els actes de terrorisme."</i>
Article 13.4 CE	
Dret d'asil	<i>"La llei establirà la forma en què els ciutadans d'altres països i els apàtrides podran gaudir del dret d'asil a Espanya."</i>

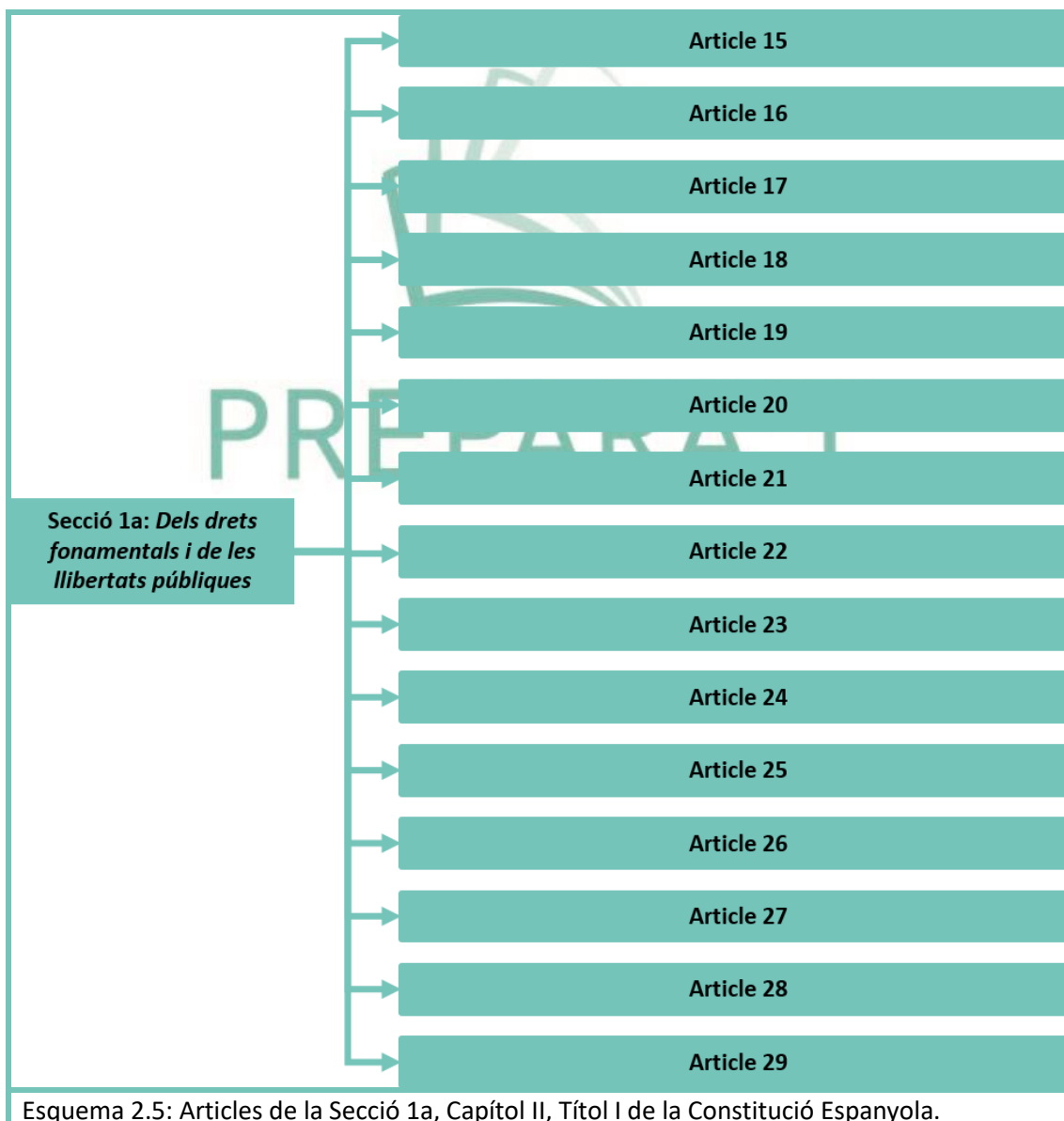
4.2. CAPÍTOL II: DRETS I LLIBERTATS

Article 14 CE

Principi d'igualtat *"Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social."*

4.2.1. SECCIÓ 1A: DELS DRETS FONAMENTALS I DE LES LLIBERTATS PÚBLIQUES

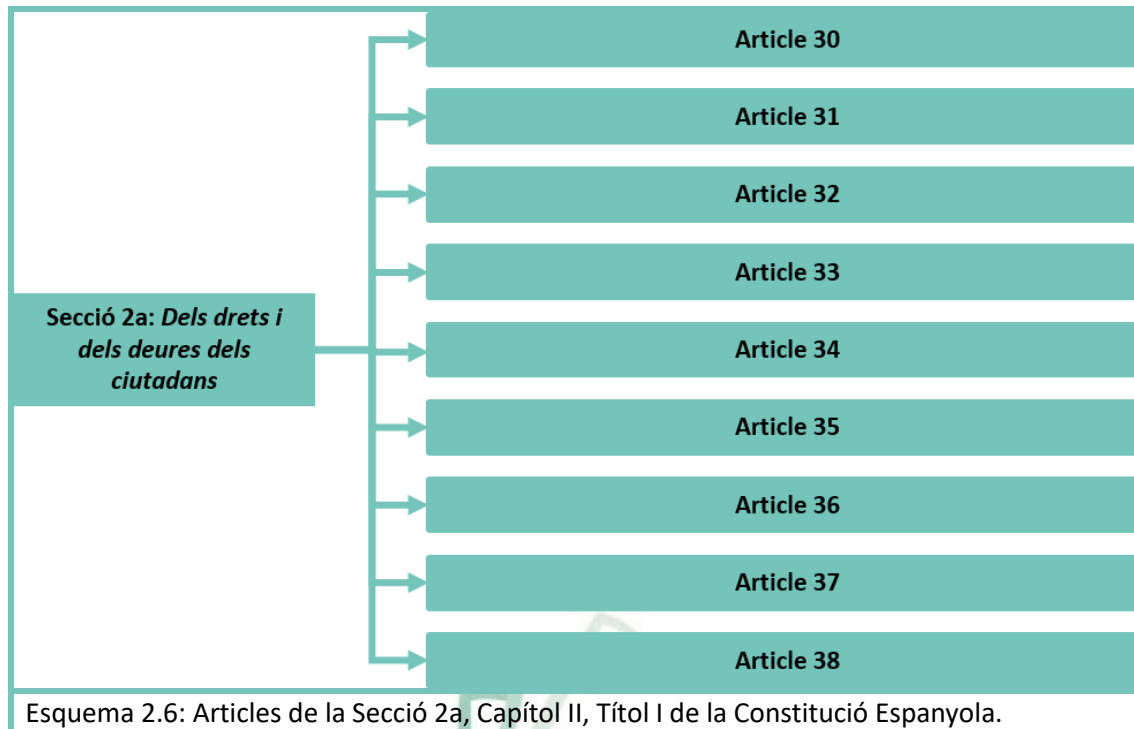
Article 15 CE	
Dret a la vida i la integritat física i moral	<i>"Tothom té dret a la vida i a la integritat física i moral, sense que, en cap cas, ningú no pugui ser sotmès a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants. Resta abolida la pena de mort, llevat d'allò que puguin disposar les lleis penals militars per a temps de guerra."</i>
Article 16.1 CE	
Dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte	<i>"Es garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i de les comunitats sense cap més limitació, quan siguin manifestats, que la necessària per al manteniment de l'ordre públic protegit per la llei."</i>
Article 16.2 CE	
<i>"Ningú podrà ser obligat a declarar quant a la seva ideologia, religió o creences."</i>	
Article 16.3 CE	
Estat aconfessional	<i>"Cap confessió tindrà caràcter estatal. Els poders públics tindran en compte les creences religioses de la societat espanyola i mantindran les conseqüents relacions de cooperació amb l'Església catòlica i les altres confessions."</i>
Article 17.1 CE	
Dret a la llibertat i a la seguretat	<i>"Tota persona té dret a la llibertat i a la seguretat. Ningú podrà ser privat de la seva llibertat, sinó amb l'observança del que estableix aquest article i en els casos i en la forma previstos en la llei."</i>
Article 17.2 CE	
Detenció preventiva	<i>"La detenció preventiva no podrà durar més temps del que sigui estrictament necessari per a fer les indagacions per tal d'aclarir els fets i, en qualsevol cas, dins el termini màxim de setanta-dues hores, el detingut haurà de ser posat en llibertat o a disposició de l'autoritat judicial."</i>
Article 17.3 CE	
Drets del detingut	<i>"Tota persona detinguda ha de ser informada immediatament, i de manera que li sigui comprensible, dels seus drets i de les raons de la detenció, i no podrà ser obligada a declarar. Es garanteix l'assistència d'advocat al detingut en les diligències policials i judicials, en la forma que la llei estableixi."</i>
Article 17.4 CE	
Habeas corpus	<i>"La llei regularà un procediment d'habeas corpus per tal de posar immediatament a disposició judicial tota persona detinguda il·legalment. També es determinarà per llei el termini màxim de durada de la presó provisional."</i>
Article 18.1 CE	
Dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge	<i>"Es garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge."</i>
Article 18.2 CE	
Inviolabilitat del domicili	<i>"El domicili és inviolable. No s'hi podrà entrar ni fer-hi cap escorcoll sense el consentiment del titular o sense resolució judicial, llevat del cas de delictes flagrant."</i>
Article 18.3 CE	
Secret de les comunicacions	<i>"Es garanteix el secret de les comunicacions i, especialment, de les postals, telegràfiques i telefòniques, excepte en cas de resolució judicial."</i>
Article 18.4 CE	
<i>"La llei limitarà l'ús de la informàtica per tal de garantir l'honor i la intimitat personal i familiar dels ciutadans i el ple exercici dels seus drets."</i>	

Article 19 CE	
Dret de lliure residència i circulació	<i>"Els espanyols tenen dret a elegir lliurement la residència i a circular pel territori nacional. Tenen també dret a entrar i sortir lliurement d'Espanya en la forma que la llei estableixi. Aquest dret no podrà ser limitat per motius polítics o ideològics."</i>
Article 20.1 CE	
Dret a la lliure expressió Dret a la producció Dret a la llibertat de càtedra Dret de comunicació	<i>"Es reconeixen i es protegeixen els drets: a) A expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció. b) A la producció i a la creació literària, artística, científica i tècnica. c) A la llibertat de càtedra. d) A comunicar o a rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà el dret a la clàusula de consciència i al secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats."</i>
Article 20.2 CE	
Prohibició de censura	<i>"L'exercici d'aquests drets no pot ser restringit per mitjà de cap tipus de censura prèvia."</i>
Article 20.3 CE	
	<i>"La llei regularà l'organització i el control parlamentari dels mitjans de comunicació social que depenguin de l'Estat o de qualsevol entitat pública i garantirà l'accés a aquests mitjans dels grups socials i polítics significatius, respectant el pluralisme de la societat i de les diferents llengües d'Espanya."</i>
Article 20.4 CE	
Límit	<i>"Aquestes llibertats tenen el límit en el respecte als drets reconeguts en aquest títol, en els preceptes de les lleis que el desenvolupin i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la imatge pròpia i a la protecció de la joventut i de la infància."</i>
Article 20.5 CE	
	<i>"Només podrà acordar-se el segrest de publicacions, gravacions i altres mitjans d'informació en virtut de resolució judicial."</i>
Article 21.1 CE	
Dret de reunió	<i>"Es reconeix el dret de reunió pacífica i sense armes. Per a l'exercici d'aquest dret no caldrà autorització prèvia."</i>
Article 21.2 CE	
	<i>"En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i de manifestacions caldrà comunicar-ho prèviament a l'autoritat, la qual només podrà prohibir-les quan hi hagi motius fonamentats d'alteració de l'ordre públic, amb perill per a persones o béns."</i>
Article 22.1 CE	
Dret d'associació	<i>"Es reconeix el dret d'associació."</i>
Article 22.2 CE	
Associacions il·legals	<i>"Les associacions que cerquin finalitats o facin servir mitjans tipificats com a delictes són il·legals."</i>
Article 22.3 CE	
	<i>"Les associacions emparades per aquest article hauran d'inscriure's en un registre únicament a efectes de publicitat."</i>
Article 22.4 CE	
	<i>"Les activitats de les associacions només podran ser dissoltes o suspeses en virtut d'una resolució judicial motivada."</i>
Article 22.5 CE	
Associacions prohibides	<i>"Es prohibeixen les associacions secretes i les de caràcter paramilitar."</i>

Article 23.1 CE	
Dret de participació	<i>"Els ciutadans tenen el dret a participar en els afers públics, directament o per mitjà de representants lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal."</i>
Article 23.2 CE	
Dret d'accedir a funcions i càrrecs públics	<i>"Tenen també el dret d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, amb els requisits que les lleis assenyalin."</i>
Article 24.1 CE	
Dret a tutela judicial	<i>"Tothom té dret a obtenir la tutela efectiva dels jutges i dels tribunals en l'exercici dels seus drets i interessos legítims, sense que, en cap cas, pugui haver-hi indefensió."</i>
Article 24.2 CE	
Drets judicials	<i>"Tothom té dret al jutge ordinari predeterminat per la llei, a ser defensat i assistit per un lletrat, a ser informat de l'acusació formulada contra ell, a un procés públic sense dilacions indegudes i amb totes les garanties, a utilitzar els mitjans probatoris pertinents per a la defensa pròpia, a no declarar contra si mateix, a no confessar-se culpable i a la presumpció d'innocència. La llei regularà els casos en els quals, per raó de parentiu o de secret professional, no s'estarà obligat a declarar respecte de fets presumptament delictius."</i>
Article 25.1 CE	
Dret a no ser condemnat o sancionat	<i>"Ningú pot ser condemnat o sancionat per accions o omissions que en el moment de produir-se no constitueixin delicte, falta o infracció administrativa, segons la legislació vigent en aquell moment."</i>
Article 25.2 CE	
Prohibició de treballs forçats	<i>"Les penes privatives de llibertat i les mesures de seguretat restaran orientades vers la reeducació i la reinserció social i no podran consistir en treballs forçats. El condemnat que estigues complint pena de presó gaudirà dels drets fonamentals d'aquest capítol, llevat d'aquells que es trobin limitats expressament pel contingut del veredict condemnatòri, pel sentit de la pena i per la llei penitenciària. En qualsevol cas, tindrà dret a un treball remunerat, als beneficis corresponents de la Seguretat Social, i a l'accés a la cultura i al desenvolupament integral de la personalitat."</i>
Article 25.3 CE	
	<i>"L'Administració civil no podrà imposar sancions que directament o subsidiàriament impliquin privació de llibertat."</i>
Article 26 CE	
Prohibició dels tribunals d'honor	<i>"Es prohibeixen els tribunals d'honor en l'àmbit de l'Administració civil i de les organitzacions professionals."</i>
Article 27.1 CE	
Dret a l'educació	<i>"Tothom té dret a l'educació. Es reconeix la llibertat d'ensenyament."</i>
Article 27.2 CE	
	<i>"L'educació tindrà com a objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i a les llibertats fonamentals."</i>
Article 27.3 CE	
	<i>"Els poders públics garanteixen el dret que assisteix els pares per tal que els fills rebin la formació religiosa i moral que vagi d'acord amb les seves conviccions."</i>

Ensenyament obligatori i gratuït	Article 27.4 CE
	<i>"L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït."</i>
	Article 27.5 CE <i>"Els poders públics garanteixen el dret de tothom a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb la participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents."</i>
Dret a la creació de centres docents	Article 27.6 CE
	<i>"Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents, dins el respecte als principis constitucionals."</i>
	Article 27.7 CE <i>"Els professors, els pares i, en el seu cas, els alumnes intervindran en el control i en la gestió de tots els centres sostinguts per l'Administració amb fons públics, en la forma que la llei estableixi."</i>
	Article 27.8 CE <i>"Els poders públics inspeccionaran i homologaran el sistema educatiu per tal de garantir el compliment de les lleis."</i>
	Article 27.9 CE <i>"Els poders públics ajudaran aquells centres docents que reuneixin els requisits que la llei estableixi."</i>
	Article 27.10 CE <i>"Es reconeix l'autonomia de les universitats, en la forma que la llei estableixi."</i>
Dret de lliure sindicació	Article 28.1 CE
	<i>"Tothom té dret a sindicar-se lliurement. La llei podrà limitar o exceptuar l'exercici d'aquest dret a les forces o als instituts armats o als altres cossos sotmesos a disciplina militar i regularà les peculiaritats que l'exercici d'aquests presenti als funcionaris públics. La llibertat sindical comprèn el dret a fundar sindicats i a afiliar-s'hi a elecció, i el dret dels sindicats a formar confederacions i a fundar organitzacions sindicals internacionals o a afiliar-s'hi. Ningú podrà ser obligat a afiliar-se a un sindicat."</i>
Dret a la vaga	Article 28.2 CE <i>"Es reconeix als treballadors el dret a la vaga per a la defensa dels seus interessos. La llei que reguli l'exercici d'aquest dret establirà les garanties que calguin per tal d'assegurar el manteniment dels serveis essencials de la comunitat."</i>
Dret de petició	Article 29.1 CE
	<i>"Tots els espanyols tindran el dret de petició individual i col·lectiva per escrit, en la forma i amb els efectes que determini la llei."</i>
	Article 29.2 CE <i>"Els membres de les forces o instituts armats o dels cossos sotmesos a disciplina militar podran exercir aquest dret només individualment i d'acord amb allò que disposa la seva legislació específica."</i>

4.2.2. SECCIÓ 2A: DELS DRETS I DELS DEURES DELS CIUTADANS

Dret i deure de defensar Espanya	Article 30.1 CE <i>"Els espanyols tenen el dret i el deure de defensar Espanya."</i>
	Article 30.2 CE <i>"La llei fixarà les obligacions militars dels espanyols i regularà, amb les garanties que calguin, l'objecció de consciència i les altres causes d'exempció del servei militar obligatori; podrà imposar, en el seu cas, una prestació social substitutòria."</i>
	Article 30.3 CE <i>"Podrà establir-se un servei civil per al compliment de fins d'interès general."</i>
	Article 30.4 CE <i>"Mitjançant una llei podran regular-se els deures dels ciutadans en els casos de risc greu, catàstrofe o calamitat pública."</i>
Deure de tributar	Article 31.1 CE <i>"Tothom contribuirà al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà abast confiscatori."</i>
	Article 31.2 CE <i>"La despesa pública realitzarà una assignació equitativa dels recursos públics i la programació i l'execució respondran als criteris d'eficiència i economia."</i>
	Article 31.3 CE <i>"Només es podran establir prestacions personals o patrimonials de caràcter públic d'acord amb la llei."</i>
Dret a contreure matrimoni	Article 32.1 CE <i>"L'home i la dona tenen dret a contreure matrimoni amb plena igualtat jurídica."</i>

Article 32.2 CE

"La llei regularà les formes de matrimoni, l'edat i la capacitat per a contraure'l, els drets i els deures dels cònjuges, les causes de separació i dissolució i els seus efectes."

Article 33.1 CE

**Dret a la propietat
privada i a
l'herència**

"Es reconeix el dret a la propietat privada i a l'herència."

Article 33.2 CE

"La funció social d'aquests drets en delimitarà el contingut, d'acord amb les lleis."

Article 33.3 CE

"Ningú podrà ser privat dels seus béns ni dels seus drets sinó per causa justificada d'utilitat pública o d'interès social, mitjançant la corresponent indemnització i de conformitat amb allò que les lleis disposin."

Article 34.1 CE

Dret de fundació

"Es reconeix el dret de fundació per a finalitats d'interès general, d'acord amb la llei."

Article 34.2 CE

"Regirà també per a les fundacions el que es disposa en els apartats 2 i 4 de l'article 22."

Article 35.1 CE

**Dret i deure de
treballar**

"Tots els espanyols tenen el deure de treballar i el dret al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció a través del treball i a una remuneració suficient per tal de satisfer les seves necessitats i les de la seva família sense que en cap cas es pugui fer discriminació per raó de sexe."

Article 35.2 CE

"La llei regularà un estatut dels treballadors."

Article 36 CE

**Dret a col·legis
professionals i
professions
titulades**

"La llei regularà les peculiaritats pròpies del règim jurídic dels col·legis professionals i l'exercici de les professions titulades. L'estructura interna i el funcionament dels col·legis hauran de ser democràtics."

Article 37.1 CE

**Dret a la
negociació
col·lectiva**

"La llei garantirà el dret a la negociació col·lectiva del treball entre els representants dels treballadors i els empresaris, i la força vinculant dels convenis."

Article 37.2 CE

**Dret a adoptar
mesures de
conflicte col·lectiu**

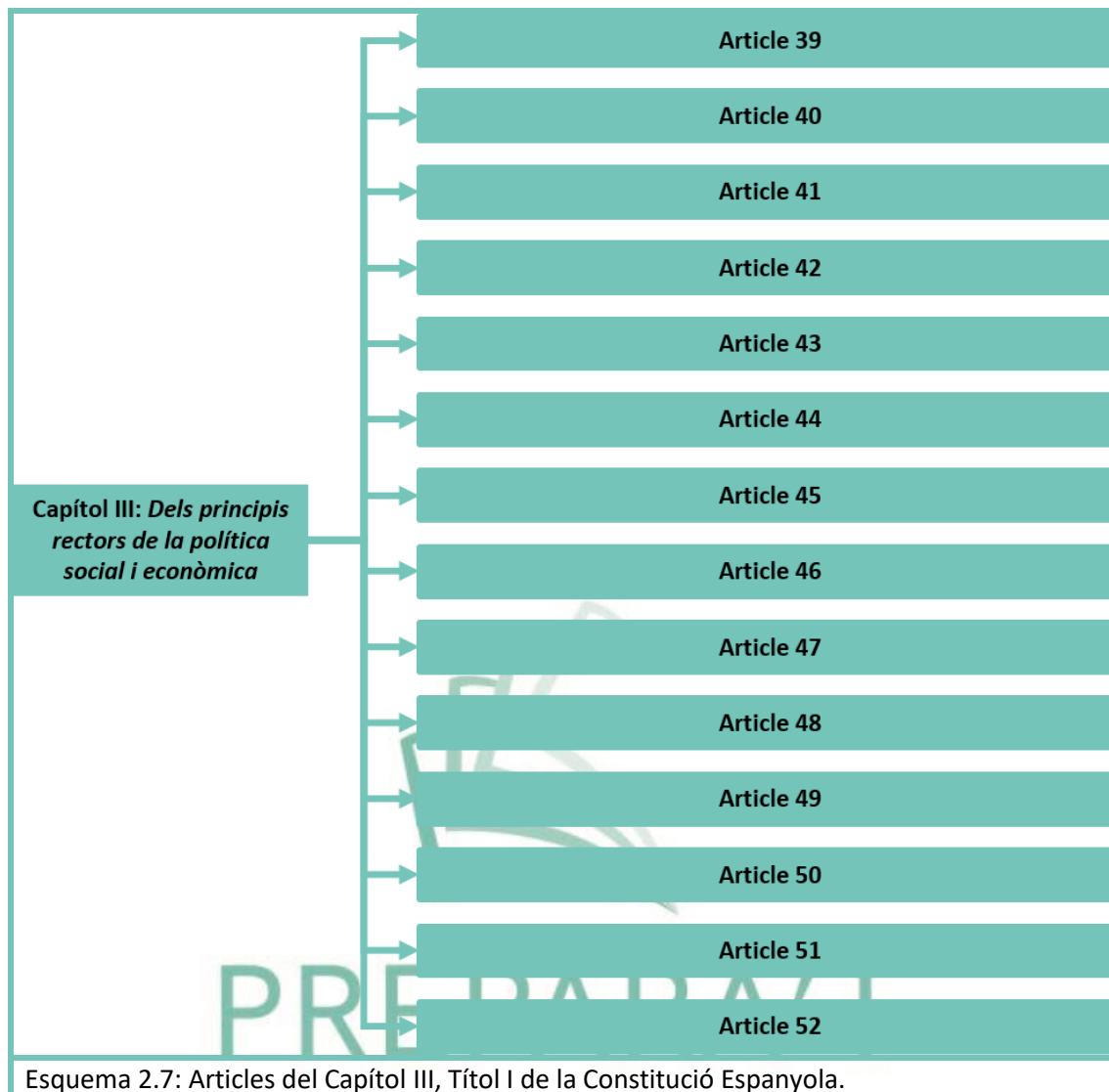
"Es reconeix el dret dels treballadors i dels empresaris a adoptar mesures de conflicte col·lectiu. La llei que reguli l'exercici d'aquest dret, sens perjudici de les limitacions que pugui establir, inclourà les garanties que calguin per tal d'assegurar el funcionament dels serveis essencials de la comunitat."

Article 38 CE

**Dret a la llibertat
d'empresa**

"Es reconeix la llibertat d'empresa dins el marc de l'economia de mercat. Els poders públics garanteixen i protegeixen l'exercici d'aquella i la defensa de la productivitat, d'acord amb les exigències de l'economia general i, en el seu cas, de la planificació."

4.3. CAPÍTOL III: DELS PRINCIPIS RECTORS DE LA POLÍTICA SOCIAL I ECONÒMICA

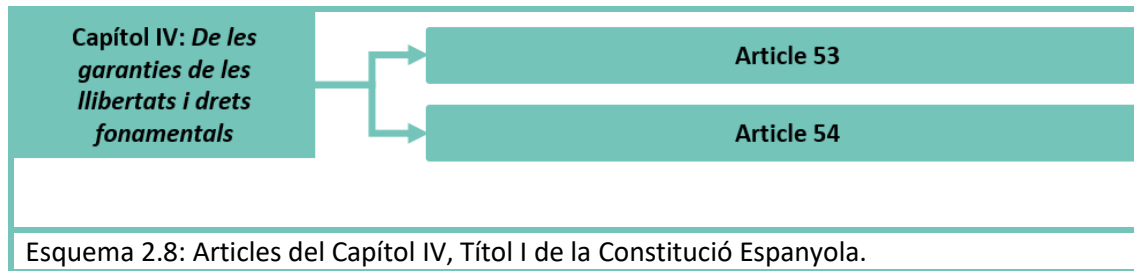

Article 39.1 CE	
Dret a la protecció de la família	<i>"Els poders públics asseguruen la protecció social, econòmica i jurídica de la família."</i>
Article 39.2 CE	
Dret a la protecció dels fills i les mares	<i>"Els poders públics asseguruen també la protecció integral dels fills, iguals davant la llei amb independència de la filiació, i de les mares, sigui quin sigui el seu estat civil. La llei farà possible la investigació de la paternitat."</i>
Article 39.3 CE	
	<i>"Els pares han de prestar assistència completa als fills tinguts dins o fora del matrimoni, durant la minoria d'edat i en els altres casos en què la llei els hi obligui."</i>
Article 39.4 CE	
	<i>"Els infants gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets."</i>

Article 40.1 CE	
Dret a la distribució de la renda	<i>"Els poders públics promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per a una distribució de la renda regional i personal més equitativa, dins el marc d'una política d'estabilitat econòmica. De manera especial realitzaran una política orientada cap a la plena ocupació."</i>
Article 40.2 CE	
	<i>"Els poders públics fomentaran també una política que garanteixi la formació i la readaptació professionals; vetllaran per la seguretat i la higiene en el treball i garantiran el descans necessari, mitjançant la limitació de la jornada laboral, les vacances periòdiques retribuïdes i la promoció de centres adequats."</i>
Article 41 CE	
Dret a la Seguretat Social	<i>"Els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixi l'assistència i les prestacions socials suficients en les situacions de necessitat, especialment en cas de falta de feina. L'assistència i les prestacions complementàries seran lliures."</i>
Article 42 CE	
Drets econòmics i socials dels treballadors espanyols a l'estranger	<i>"L'Estat vetllarà especialment per la salvaguarda dels drets econòmics i socials dels treballadors espanyols a l'estranger i orientarà la seva política a procurar-ne el retorn."</i>
Article 43.1 CE	
Dret a la protecció de la salut	<i>"Es reconeix el dret a la protecció de la salut."</i>
Article 43.2 CE	
Salut pública	<i>"Correspon als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i a través de les prestacions i dels serveis necessaris. La llei establirà els drets i els deures de tothom en aquest punt."</i>
Article 43.3 CE	
	<i>"Els poders públics fomentaran l'educació sanitària, l'educació física i l'esport. Facilitaran també la utilització adequada del lleure."</i>
Article 44.1 CE	
Dret d'accés a la cultura	<i>"Els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura, a la qual tothom té dret."</i>
Article 44.2 CE	
	<i>"Els poders públics promouran la ciència i la investigació científica i tècnica en benefici de l'interès general."</i>
Article 45.1 CE	
Dret de conservació del medi ambient	<i>"Tothom té dret a disposar d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, i el deure de conservar-lo."</i>
Article 45.2 CE	
	<i>"Els poders públics vetllaran per la utilització racional de tots els recursos naturals, a fi de protegir i millorar la qualitat de la vida i defensar i restaurar el medi ambient, amb el suport de la indispensable solidaritat col·lectiva."</i>
Article 45.3 CE	
	<i>"La llei fixarà sancions penals o, en el seu cas, administratives per als qui violin el que es disposa en l'apartat anterior i establirà l'obligació d'aquests de reparar el dany causat."</i>

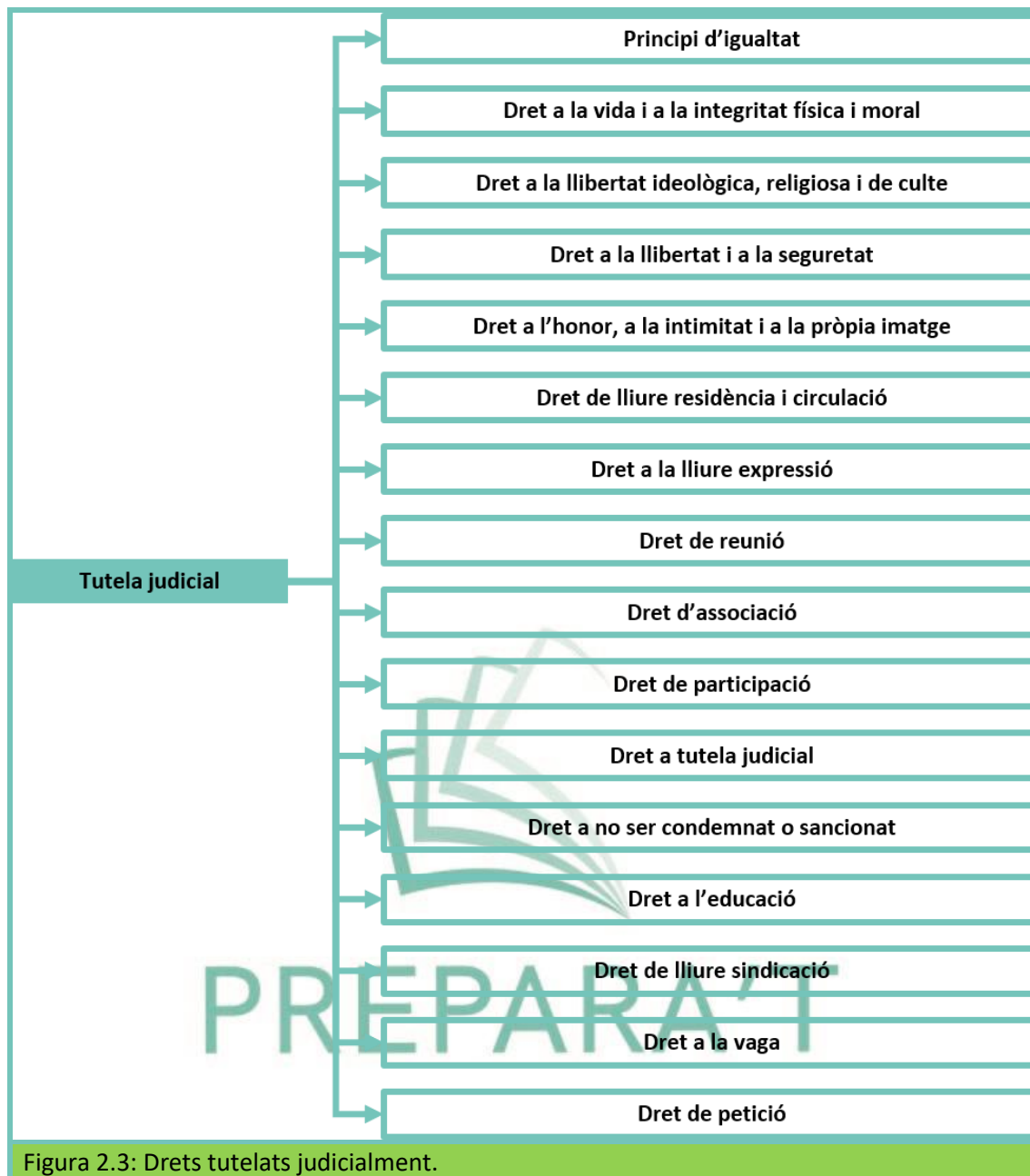
Article 46 CE	
Dret de conservació del patrimoni	<i>"Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren, sigui quin sigui el règim jurídic i la titularitat. La llei penal sancionará els atemptats contra aquest patrimoni."</i>
Article 47 CE	
Dret a l'habitatge	<i>"Tots els espanyols tenen dret a un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per tal de fer efectiu aquest dret, i regularan la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per tal d'impedir l'especulació. La comunitat participarà en les plusvàlues que generi l'acció urbanística dels ens públics."</i>
Article 48 CE	
Dret de participació de la joventut	<i>"Els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural."</i>
Article 49 CE	
Drets dels disminuïts física, sensorials i psíquics	<i>"Els poders públics duren a terme una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals es prestarà l'atenció especialitzada que requereixin, i els empararan especialment en la consecució dels drets que aquest títol atorga a tots els ciutadans."</i>
Article 50 CE	
Dret a pensió durant la tercera edat	<i>"Els poders públics garantiran la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat, mitjançant pensions adequades i actualitzades periòdicament. Amb independència de les obligacions familiars, en promouran el benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els problemes específics de salut, habitatge, cultura i lleure."</i>
Article 51.1 CE	
Dret a la defensa del consumidor i l'usuari	<i>"Els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i dels usuaris, i en protegiran amb procediments eficaços la seguretat, la salut i els legítims interessos econòmics."</i>
Article 51.2 CE	
	<i>"Els poders públics promouran la informació i l'educació dels consumidors i dels usuaris, en fomentaran les organitzacions i les escoltaran en les qüestions que puguin afectar-los, en la forma que la llei estableixi."</i>
Article 51.3 CE	
	<i>"Dins el marc del que disposen els apartats anteriors, la llei regularà el comerç interior i el règim d'autorització de productes comercials."</i>
Article 52 CE	
Organitzacions professionals	<i>"La llei regularà les organitzacions professionals que contribueixin a la defensa dels interessos econòmics que els siguin propis. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics."</i>

4.4. CAPÍTOL IV: DE LES GARANTIES DE LES LLIBERTATS I DRETS FONAMENTALS

	Article 53.1 CE
Vinculació dels poders públics	<i>"Els drets i les llibertats reconeguts en el capítol segon del present títol vinculen tots els poders públics. Només per llei, que en tot cas haurà de respectar el seu contingut essencial, podrà regular-se l'exercici d'aquests drets i d'aquestes llibertats, que seran tutelades d'acord amb el que preveu l'article 161.1.a"</i>
Reserva de llei	
	Article 53.2 CE
Tutela judicial	<i>"Qualsevol ciutadà podrà demanar la tutela de les llibertats i dels drets reconeguts en l'article 14 i en la secció 1a del capítol segon davant els tribunals ordinaris per un procediment basat en els principis de preferència i sumarietat i, en el seu cas, a través del recurs d'emparellament davant el Tribunal Constitucional. Aquest darrer recurs serà aplicable a l'objecció de consciència reconeguda en l'article 30."</i>
	Article 53.3 CE
Principis informadors	<i>"El reconeixement, el respecte i la protecció dels principis reconeguts en el capítol tercer informaran la legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics. Només podran ser al·legats davant la jurisdicció ordinària d'acord amb allò que disposin les lleis que els desenvolupin."</i>

PREPARA'T

Article 54 CE

Defensor del Poble *"Una llei orgànica regularà la Institució del Defensor del Poble, com a alt comissionat de les Corts Generals, designat per aquestes per a defensar els drets compresos en aquest títol; a aquest efecte podrà supervisar l'activitat de l'Administració, i donar-ne compte a les Corts Generals."*

4.5. CAPÍTOL V: DE LA SUSPENSÍO DELS DRETS I DE LES LLIBERTATS

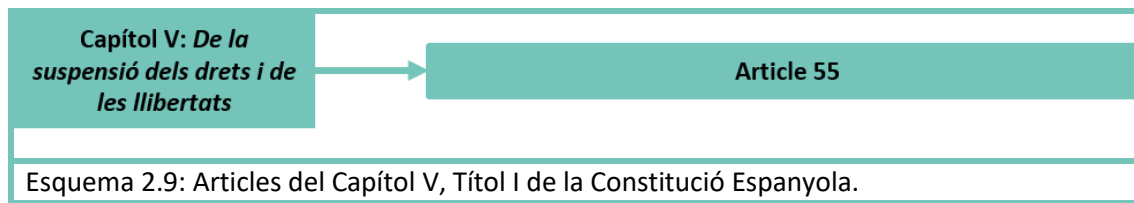

Figura 2.4	Article 55.1 CE
Estats d'excepció o de setge	<i>"Els drets reconeguts en els articles 17, 18, apartats 2 i 3; articles 19, 20, apartats 1.a i d, i 5; articles 21, 28, apartat 2, i article 37, apartat 2, podran ser suspesos quan sigui acordada la declaració de l'estat d'excepció o de setge en els termes que preveu la Constitució. Resta exceptuat d'aquesta suspensió l'apartat 3 de l'article 17 en el cas de declaració de l'estat d'excepció."</i>

Figura 2.5	Article 55.2 CE
Investigacions de bandes armades o terroristes	<i>"Una llei orgànica podrà determinar la forma i els casos en què, de forma individual i amb la necessària intervenció judicial i l'adequat control parlamentari, els drets reconeguts en els articles 17, apartat 2, i 18, apartats 2 i 3, puguin ser suspesos per a persones determinades, en relació amb les investigacions corresponents a l'actuació de bandes armades o elements terroristes.</i> <i>La utilització injustificada o abusiva de les facultats reconegudes en la dita llei orgànica comportarà responsabilitat penal per violació dels drets i de les llibertats reconegudes per les lleis."</i>

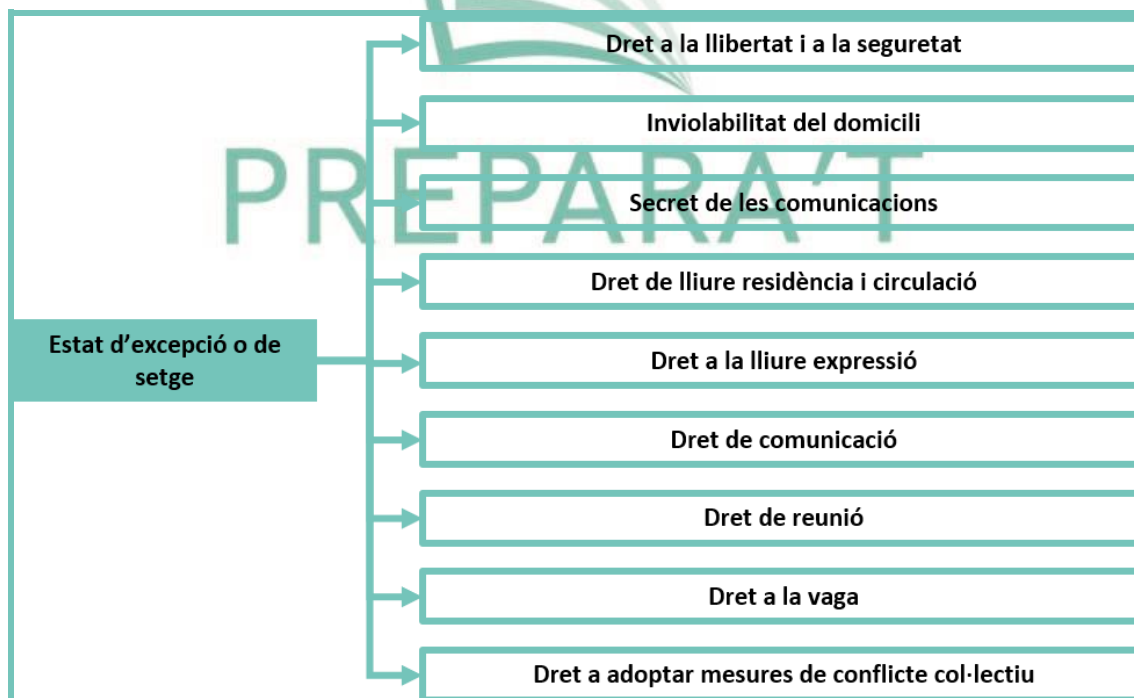
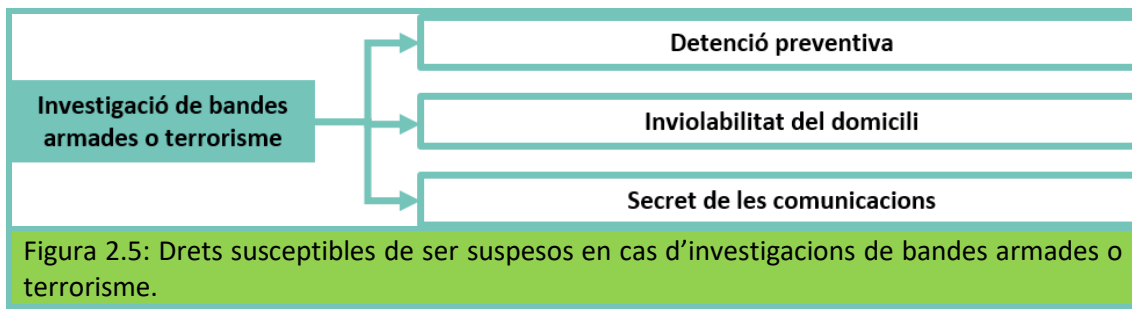

Figura 2.4: Drets susceptibles de ser suspesos en cas d'estat d'excepció o de setge.

4. BIBLIOGRAFIA

- Constitució Espanyola.
- Reial Decret de 24 de juliol de 1889 pel qual es publica el Codi Civil.
- Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.
- STC 132/1989, de 18 de juliol.

PREPARA'T